

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Japonska popuška:

Ponudba premirja Rusiji

Po japonskih predlogih naj bi posebna komisija znova določila mejo med Mandžurijo, Korejo in Rusijo

MOSKVA, 5. avg. d. Japonski poslanik Sigemitsu je včeraj sporočil komisarju za zunanje zadeve Litvinovu predlog svoje vlade, naj bi se ustavile sovražnosti na mandžursko-ruski meji, ker obstoja po njem mnenju možnost za mirno ureditev spora. Litvinov je pri tej priliki zahvalil naj se pred pričetkom pogajanj umaknejo japonske čete za črto, določeno kot meja po pogodbi, ki jo je sklenila Rusija l. 1866 s Kitajsko, kot tedanja lastnica Mandžurije. Sigemitsu je odvrnil, da je Japonska pripravljena umakniti svoje vojske, ki je zavzelo sporne višine, če se tudi ruske čete umaknejo na gotovo razdaljo. Medtem naj bi se določila meja, ki naj bi na novo določila mejo. Omenjena pogodba pa ne more služiti za podlago pogajanj, ker je zemljevid, ki ji je priložen in na katerem je začrtana meja, edini in ni bil nikdar objavljen, ker je bil vedno shranjen v arhivih sovjetskega komisarjata za zunanje zadeve. Razen tega je opozoril na protislovje med zahtev po odstranitvi japonskih čet s trditvijo na ruski strani, da so jih že prisilili k umiku. Dasi je razgovor japonskega poslanika s Litvinovom trajal skoro tri ure, ni došlo do sporazuma, pričakujejo pa, da se bodo razgovori nadaljevali.

Francoska sodba o položaju

Pariz, 5. avg. d. Francoski poznavalci Daljnega vzhoda so mnenja, da sedanja rusko-japonska napetost ne bo imela za posledico resne vojne. Pri tem opozarjajo, da

so tudi pred dvema letoma nastali ob meji Zunanje Mongolije enako resni incidenti kakor sedaj ob mandžursko-ruski meji in sicer na področju Dojnorskega jezera, ki pa so bili poravnani brez večjega hrupa. Tudi zadeva pri Cangkufengu bo bržkone likvidirana na enak način. Agencija Havas je objavila mnenje dobro poučenega osebnosti, po katerem igra pri sedanjih dogodkih brez dvoma glavno vlogo notranja politika na Japonskem. Dogodki pri Cangkufengu so samo odmev borbe, ki se razvijajo v okoliščinah japonske vojske same med pristajati protiruske politike in zagovorniki akcije, ki naj bi ostala omejena le na Kitajsko. Vojni minister general Itagaki je pristal druge skupine ter si prizadeva, da bi dobil popolno kontrolo nad vojsko na Koreji, in ni za nadaljnje razširjenje akcije ob mandžurski meji. Nekaj ur pred napadom japonskega vojske na višine pri Cangkufengu je bil odstavljen vrhovni poveljnik japonske vojske na Koreji general Kuniaki Koiso, ki je eden izmed najvplivnejših pristajev protiruske skupine, torej onih, ki so mnenja, da se je treba osvoboditi nevarnosti Vladivostoka, še preden bi mogli Rusi popolnoma razviti svojo industrijo. Ta odstavek se more tolmačiti le z željo generala Itagake, da dobi popolno oblast nad vojskama v Koreji in Mandžuriji, katerih poveljniki goje namene, ki jih smatra za neoprotune. Morda obstoja kakšna zveza med odločitvijo generala Koisa in japonsko ofenzivo, ki se je pričela dan, zame, in je verjetno, da so Japonci podzvel napad zaradi nezadovoljstva nad odstavitvijo priljubljenega svoje-

ga poveljnika. V poučenih krogih prevladuje prepričanje, da se bo Itagaki posrečilo uveljaviti svoje stališče, na podlagi katerega morajo stremeti vsa prizadevanja na tem, da se čim prej doseže popolna zmaga nad Kitajsko. Kakor trdijo, je tudi zunanji minister Ugaki tega mnenja.

Obstojajo torej tri skupine na Japonskem, ki skušajo uveljaviti svoje naziranje v zunanji politiki, vojska, mornarica in gospodarstveniki. Mornarica je pri akciji na severu desinteresirana in meni, da je jug bolj primeren za japonsko ekspanzivnost, če zaradi klimatskih razlogov dočim obstoja na severu resna nevarnost, da bi bili Angliez končno edini, ki bi mogli imeti od morebitnega spopada kakor koristi. Kar se tiče gospodarskih krogov, ki imajo velik vpliv v okolici mikada, svetujejo k pospešeni zaključitvi vojne na Kitajskem, da bi mogli čim prej izkoristiti zasedena ozemlja. Proti Rusiji naperjena stremeljenja zadevajo torej na znaten odpor in sodijo v Parizu, da ne bodo prevladala.

Rusi zavzeli višine pri Cangkufengu

MOSKVA, 5. avg. V sredo ob 22.30 so Rusi podzveli nov napad na japonske postojanke pri Cangkufengu in Saocapingu, ki so jih obstrlevali s težkimi topovi od prvega mraka do 1. ponoči. Nato so ruske čete prešle v napad ter zavzele višine pri Cangkufengu.

tani poti, temveč bomo se z večjo odločnostjo zatrli vsak zločinski napad, ki bi škodoval delu za srečo grškega naroda. Atene so bile vso noč baje razsvetljene, po ulicah pa so manifestirale ogromne množice prebivalstva. Vsa poslopja so bila okrašena z zastavami.

Včeraj so bile na atenskem stadionu velike prireditve grške mladine in delavskih bataljonov, ki se jih je udeležilo okoli 40.000 grških mladeničev in deklet. Ob 10. dopoldne so bile v vseh grških cerkvah zahvalne službe božje, ob 11.30 pa so člani narodnega odbora mesta Aten na čelu z ministrom za tisk in turizem Nikolaidisom v predsedništvu vlade izrekli Metaxasu svoje čestitke ter mu izrazili vdanost vsega grškega naroda.

Popoldne so na atenskem stadionu predvajali narodne igre ter peli narodne pesmi, ob 21. pa je imel minister za tisk in turizem Nikolaidis po radiu predavanje o uspehih dela Metaxasove narodne vlade.

Večje proslave so bile v vseh grških mestih.

Nov sporazum med Anglijo in Egiptom

LONDON, 5. avg. w. Angleško-egiptska pogajanja so bila zaključena s podpisom dodatnega protokola k pogodbi iz l. 1936 in sicer med lordom Halifaxom in egiptskim min. predsednikom Mamut-Mohamedom pašo. Novi dogovor ureja predvsem vprašanje gradnje vojašnic ob Sueskem prekopu za angleške čete, ki so bile poslane tjakaj.

Vohunski proces v New Yorku

New York, 5. avg. d. Dne 22. t. m. bo pričel v New Yorku proces proti svojčas aretiranim članom posadke »Bremen«, ki so bili osumljeni vohunstva.

Komisar za manjšinske zadeve v Rumuniji

Bukarešta, 5. avg. AA. Kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenovan za generalnega komisarja za manjšinske vprašanja univ. prof. Silvio Dragomir, bivši minister brez portfelja, ki bo v kratkem prevzel svojo funkcijo v zunanem ministertvu.

Silna vročina v Ameriki

New York, 5. avg. AA. Zadnje dni je zavladala v New Yorku ter v vsem vzhodnem delu Zedinjenih držav neznosna vročina. Včeraj je dosegla temperatura maksimum 51.5° C, kar ne pomeni že mnogo let. Zaradi solncarice je pomrilo že mnogo ljudi, javna dela, pri katerih je bilo zaposlenih mnogo brezposelnih delavcev, pa so morali ustaviti.

Povratak patriarha Gavrila v Beograd

Peč, 5. avg. e. Po končanih svečanostih ustoličenja je patriarh Gavrilo odpotoval v Pečko banjo, kamor je tudi prejšnja leta hodil na zdravljenje. Včeraj ob 17.30 je odpotoval iz Peči v spremstvu zagrebškega metropolita Dositeja, skopljanskega Josipa in prizrenskega Serafina. Pred odhodom so se poslovili od njega zastopniki oblasti ter množestveno občinstvo.

Masarykova knjižnica v Ljubljani

Svečano bo izročena javnosti na dan 20 letnice Češko-slovaške 28. oktobra

Ljubljana, 5. avgusta

JČ liga v Ljubljani je organizirala l. 1936 razstavo češkoslovaške knjige. Pri tem je bila sprožena misel ustanovitve v Ljubljani češkoslovaško javno knjižnico. Mnogi tečaji češčine na srednjih šolah po vsej Sloveniji, sokolski in vseučiliški tečaji, zanimanje za češkoslovaške liste po kavarnah, mnoga predavanja in članki v raznih slovenskih publikacijah in novinah, razmah JČ lige v dravski banovini in vrsta drugih pojavov potrjuje veliko in neprestano naraščajoče prijateljstvo in zanimanje prebivalstva Slovenije za Češko-slovaško, za njene kulturne, gospodarske in politične razmere.

Predlog glede ustanovitve češkoslovaške javne knjižnice v Ljubljani so zato sprejeli nešteti prijatelji Češko-slovaške z velikim veseljem in označili za neobhodno potrebno podlago nadaljnjega uspešnega razvoja jugoslovensko-češkoslovaških stikov.

Prosvetno ministrstvo v Pragi je pokazalo izredno razumevanje za to misel in poklonilo je mnogo knjig z razstave češkoslovaške knjige kot podlago za bodočo knjižnico, poklonilo je pa še nova zelo dragocena knjižna darila. S pomočjo drugih darovalcev, zlasti zunanega ministrstva v Pragi, se je posrečilo zbrati okrog 600 zvezkov »eskozi literarno in umetniško dobrih knjig v skupni vrednosti okrog 30.000 Kč. Izpopolnjevanje se neprestano nadaljuje.

Knjižnica bo svečano izročena javnosti na dan 20. letnice češkoslovaške republike kot dar Češko-slovaške in v dravski banovini živčih Čehoslovakov. Ona bo izraz hvalečnosti češkoslovaškega naroda za simpatije in zvesto prijateljstvo, čigar neomajnost je bila v zadnjem času znova potrjena z mnogimi manifestacijami slovenskega ljudstva in vse Jugoslavije.

Knjižnica bo omogočila javnosti zlasti pa tudi dijaštvu, ki se v zadnjem času vedno

bolj zanima za naš jezik in za našo kulturo, seznaniti se s češkoslovaško književnostjo in češkoslovaškim duhovnim razvojem. Ona postane deslej močno poglašeni vir informacij vsem, ki hočejo pisati in predavati o Češko-slovaški. Saj je bilo prav zbiranje potrebne snovi za predavanja in informacijske članke o naših razmerah združeno doslej z velikimi težavami. Kaj bo pa pomenila knjižnica v dravski banovini živčim rojakom, ni treba posebej naglašati.

Po temeljitih posvetovanjih strokovnjakov je bilo priporočeno, naj bi imela knjižnica dva dela: prvi del bo obsegal češko-slovaško prozo in poezijo s posebnim ozrom na češke klasike. Posebna pozornost bo posvečena zgodovinskim in topografskim delom ter izobraževalnim spisom vobče. Drugi del bo obsegal knjige z informacijami o Češko-slovaški, torej o kulturnih, socialnih, gospodarskih, političnih, manjšinskih itd. vprašanjih, tako da bo nudil najbogatejši vir za proučevanje razmer in razvoja Češko-slovaške.

Knjižnica dobi tako izreden propagandni pomen in bo služila tudi izven Ljubljane živčim čitateljem in delavcem. Knjižnica, zlasti njen drugi del, bo obsegala tudi knjige v francoskem in nemškem jeziku, da bodo ti informacijski viri služili tudi onim našim prijateljem, ki ne obvladajo v zadostni meri češkoslovaškega jezika.

Knjižnica bo javna. Ker namerava mesto Ljubljana v kratkem ustanoviti javno slovansko knjižnico, moremo upati, da bo Masarykova češkoslovaška knjižnica že 28. oktobra prevzeta v upravo mesta in tako ji bo zagotovljena bodočnost. Če bi pa to ne šlo že letos, bo knjižnico začasno upravljal posebni kuratorji, ki bodo v njem zastopali češkoslovaški konzulat, mesto Ljubljana, JČ liga in v dravski banovini živčji rojaki.

»Narodni Listy« 4. avgusta

Matilda Jelenčeva umrla

Ljubljana, 5. avgusta
V jubilejni številki našega lista se je oglasila tudi ga. Matilda Jelenčeva, vdova po nadučitelju, kot ena najstarejših narodnic. Nad 55 let je čitala »Slovenski Narod« in z mnogimi stari marsikaj prestala zaradi tega. Napisala je: »... in če me kdo graja za voljo tega (da čita naš list), ga potolažim, da me »Slov. Narod« ne bo spravil v peklo, kakor tudi me »Slovenec« ne bo v nebesa.« — V torkel je značajna, splošno priljubljena gospa umrla v 73. letu starosti. Zadnje čase je stanovala v Stožicah.

Kljub visoki starosti ni nikdar privoščila počitka. Opravljala je vse gospodinjstvene dela in čprav se je nekaj časa ni počutila dobro, ni rada tožila. Pred nekaj tedni so jo po morali prepehtati v bolnico, kjer ji pa niso mogli več pomagati. V torkel ponoči je mirno za vedno zaspa. Za njo žalujejo številni svojci in vsi, ki so jo poznali. Vsem iskreno sožalej!

Požar na Ježici

Ljubljana, 5. avgusta
Davi okrog 9. se je začel nad Gorishkovo domacijo v Ježici na tako zvanem »Grču« valiti gost dim. Istotčasno je bilo plat zvona in od vseh strani, z Ježice in Stožic so ljudje drli skupaj, prihiteli so pa tudi domači in stožički gasilci. Ogenj je zajel gospodarsko poslopje, hlev in pritlikine, ki so bile polne letošnje krme. Po požurnem gašenju se je gasilec posrečilo ogenj ugasiti. Zgorelo je vse ostreže in uničena je tudi obšina zaloga krme in stle, dočim so živino pravčasno rešili.

Škoda je precejšnja, ker je bilo gospodarsko poslopje pred 25 leti povsem moderno zgrajeno. Baš takrat je tudi na »Grču« gorelo in je postalo žrtev požara več hiš. Kakor zatrjujejo, so ogenj zanetil otroci, ki so bili blizu domacije, a seveda vsako krivdo taje.

Zagonetna smrt otročička

Skofja Loka, 4. avgusta
Preiskovalni organi skofjeloškega sodišča vodijo obširne poizvedbe glede smrti 4-mesečnega Slovjačkovega deteta iz Podjelovega brda ki je umrlo prejšnji teden. Utemeljen je sum, da dete ni umrlo naravne smrti, marveč da je bilo zastrupljeno s strihinom. V tem primeru seveda bi šlo za grd zločin. Zločina osumljenega otrokovega očeta so orožniki v Fužinah aretirali in odvedli v zapore skofjeloškega sodišča. Osumljeni mož, splošno znani domačin, je prišel pred dnevi na večer k Slabetovi. Medtem pa, ko je odšla Slabetova za hip v kuhinjo, se zdi, da se je močno zgoditi v spalnici nekaj strašnega. Dete naj bi bilo dobilo za pijačo vodo s strihinom. Čim se je namreč vrnila mati v spalnico, je bil otrok že izredno nemiren, potem je pa pričel bljuvati, nastopili so krči, da je mati vsa prestrašena zaklicala moškemu: »Kaj si storil z otrokom? Zastrupil si ga!« On ji je odločno oporekal, čez »Nikoli« več me ne bo k tebi, ako boš kaj takega govorila.

Bolezen se je otroku hitro slabšala, dočim ni po hudem trpljenju izdihnil. Nenehna smrt seveda ni ostala skrita, vest o morebitnem zastrupljenju je prišla na uho tudi varnostnim organom. Kot rečeno, so osumljenca aretirali, trupce so obducirali in je tudi zdravnik ugotovil, da gre za zastrupljenje, bržčas s strihinom. A vse nadaljnje ima v rokah sodišče, ki je tudi že posloilo otrokovo črevesje v Ljubljano v svojo točno kemično analizo.

Prijatelj perutnine

Ježica, 5. avgusta
Zdaj, ko so piščanci dorasli ter so primerni za pečenje, so zopet postali delovni ljubitelji pišk. Udeležujejo se seveda samo pomoči.
V tej noči se je »dihur« oglašil pri posestniku I. Dovcu v Mali vasi in mu pobral 6 putk in piščancev, a pri posestniku Francu Peršinu v Stožicah se je zalotil celo s 6 piščanci in 4 kokošmi. Dolgoprstnež je najbrž domačin, ker je svoje delo opravil zelo spretno, kakor da je dobro poznal razmeno. Oba posestnika imata huda pisa, ki se pa nista oglašila vso noč. Tat bo najbrž sklenil vnoviči okradeno perutnino na ljubljanskem živilskem trgu, če ga samsa ne bo preveč skromnalo po njl.

Borzna poročila

Cari, 5. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 12.015, London 21.42, New York 437.25, Bruselj 74.—, Milan 23.—, Amsterdam 239.—, Berlin 175.40, Dunaj 32.90, Pragi 15.10, Varna 22.10, Bukarešta 23.—

Japonske operacije proti Hankovu

Japonci pošiljajo na fronto pred Hankovom nova ojačenja, da bi čim prej dosegli odločitev

Sanghaj, 5. avg. d. Na fronto pred Hankovom so pričeli Japonci naglo pošiljati nadaljnjih 30.000 vojakov, kar je v zvezi z željo, da bi zaradi dogodka v Koreji in Mandžuriji prišlo čim prej do odločitve pred tem kitajskim mestom. Hankov japonska letala skoro vsak dan bombardirajo in so povzročila doslej precejšnjo škodo zlasti na tamošnjem letališču. Po japonskih podatkih so samo v torkel uničili 32 kitajskih letal, dočim so Japonci pri svojem napadu izgubili samo dve. Na kitajski strani trdijo, da so izgube mnogo manjše in da so sestrelili 12 japonskih letal.

Japonske čete prodirajo na severnem bre-

gu Jangceja dalje proti Hankovu in Kvang-siju. Da bi zadržali japonsko prodiranje na južnem bregu Jangceja, so Kitajci podrli v bližini Juhua in Kiukiangu nasipe, zaradi česar je voda poplavlila nova obširna obdelana ozemlja.

Za primer, da bi 13. t. m., ob obletnici pričetka bojev v Sanghaju izbruhnili v mestu nemiri, so bili izvršeni obširni varnostni ukrepi, zlasti v mednarodni naselbini. Japonske oblasti so na področju okoli Sanghaja proglasile izjemno stanje, da bi mogle nadzirati Kitajce, ki prihajajo v mesto ali pa odhajajo iz njega. Boje se bržkone atentatov proti vodilnim japonskim osebnostim.

Nov načrt za razdelitev Palestine

Palestina naj bi se razdelila v kantone

Pariz, 5. avg. b. »Paris Soir« doznava iz Jeruzalema: Po naših informacijah se zdi, da se je Anglija odpovedala svojemu načrtu o teritorialni razdelitvi Palestine. Angleški vrhovni komisar Woodhead, ki je svoj odhod v London določil za 3. avgust, je osebno bolj naklonjen načrtu o upravnih kantonizacijah palestinskega ozemlja. Na to spremembo je močno vplival rezultat evlanske konference o političnih beguncih.

Načrt kantonizacije Palestine je izde-

lal židovski pisatelj Itamar Ben Avi. Načrt upošteva, kakor zatrjujejo, narodne posebnosti obeh palestinskih narodov in omogočuje teoretično sožitje in sodelovanje Arabcev in židov. Angleška kraljevska komisija proučuje prav sedaj ta načrt. V njeni okolici izjavljajo, da ne more biti govora o ustanovitvi čisto židovskih ali čisto arabskih kantonov. Novo naseljevanje židov v Palestino bi prišlo v poštev le v onih kantonih, katerih prebivalstvo je po večini židovsko.

Francosko posojilo Bolgariji

Ugoden potek pogajanj bolgarske vlade s francoskimi finančniki

Sofija, 5. avg. o. Včeraj so se pogajanja med bolgarsko vlado in francoskimi finančniki, ki so prišli v Sofijo, o zaključitvi posojila nadaljevala in so popoldne razpravljali o načinu, kako bi se bolgarski proizvodil bolje prodajali na francoskem trgu. Zvedelo se je, da so bila pogajanja zvečer že zaključena, vendar pa ni bilo o sklepih izdano nobeno uradno poročilo. Sofijski finančni krogi so zelo zadovoljni s potekom pogajanj s francoskimi bančniki. Gre baje za posojilo 300 milijonov frankov. V sofijskih finančnih krogih trdijo, da je po podpisu solunske pogodbe med Balkansko zvezo in Bolgarijo tudi londonski City pripravljen dati Bolgariji posojilo in sicer 10 milijonov funtov sterlingov, vendar pa se mero-

dajni činitelji v Sofiji še niso bavili vprašanjem.

Kulturno sodelovanje z Grčijo

Atene, 5. avg. e. Po podpisu sporazuma med Balkansko zvezo in Bolgarijo je predsednik vlade Metaxas naročil direktorju umetniškega oddelka v prosvetnem ministertvu Bastiasu, ki je tudi direktor kr. gledališča v Atenah, naj odpotuje v Sofijo in Beograd, da prouči možnosti kulturnega in intelektualnega zblizanja med Grčijo in Bolgarijo na eni strani ter Grčijo in Jugoslavijo na drugi strani. Bastias bo prihodnji ponedeljek odpotoval v Sofijo, kjer bo ostal deset dni.

zveze, nato pa udušitev žalostnega upora na Kreti. Oba dogodka sta značilna za položaj Grčije in za njene odnose na zunanji in znotraj. Min. predsednik je zagotavljal dalje, da Grčije ne bo ničesar motilo, da se ne bi vrnila na prejšnje delo. Brez navdušenega pristanka grškega naroda bi ne bilo mogoče najti rešitve za toliko težavnih problemov. Mi ne bomo samo hodili po začr-

Svečanosti v Grčiji

Atene, 5. avg. d. Za včerajšnjo proslavo dveletnice obstoja novega režima v Grčiji je imel min. predsednik Metaxas v torkel zvečer po radiu govor, v katerem je med drugim poudaril, da obeležujeta odkritosrčno veselje grškega naroda ob dvestoletnem jubileju avtoritarnega režima dva značilna dogodka, v prvi vrsti solunska pogodba z Bolgarijo, ki je potrdila jakost Balkanske

Namestu konzervatorija glasbena akademija

Z novim šolskim letom dobimo po vsej državi enotne glasbene akademije

Ljubljana, 5. avgusta.

Z novim šolskim letom bomo v vseh treh naših prestolnicah dobili glasb. akademije, ki bodo zamenjale dosedanje konzervatorije. Stvarno se prav nič ne bo izpremenilo, kajti bodoče glasbene akademije ne bodo nič drugega nego konzervatoriji in bo le naskov nekoliko drugačen. V pogledu uprave pa bo le nekoliko drugače. Znatno se bo namreč zboljšal finančni položaj nastavnikov, bolje pa bo tudi za gojence, ki so do zdaj morali plačevati takozvani vzdrževalni prispevek, ki ga je pobirala Glasbena Matica, zato pa dala na razpolago učila in glasbila. Na akademiji bo ta prispevek odpadel in so v to svrhu določeni večji državni krediti. Krediti so zagotovljeni, ker je amandna izglasovala narodna skupščina tik pred začetkom novega proračunskega leta.

Na prenosovi je delala posebna komisija, ki je že prej izdelala osnovo za beograjsko akademijo, ki obstoja že eno leto. Največ zaslug za ustanovitev glasbene akademije ima Kosta Manojlovič, sedanjí rektor beograjske akademije, dočim se je v Ljubljani za uresničitev te ideje borilo ravnateljstvo konzervatorija in pa društvo »Glasbene akademije« s predsednikom zozbozdravnikom dr. Tavčarjem na čelu. Beograjski zavod se bo postopoma razvijal in dobival vsako leto nov razred, v Ljubljani pa bo takoj v začetku popolna akademija in sicer bo obstajala srednja glasbena šola in kot najvišji oddelki glasbene akademije. Ustanoviti nameravajo tudi nižjo šolo, kar pa letos menda še ne bo mogoče. Z ljubljanskim konzervatorijem se bo istočasno prenosoval tudi zagrebški, ki se sicer že davno imenuje akademija. Pri tem delu sta se najbolj uveljavila ravnatelj Betetot in zagrebški rektor Lhotka.

Pogoji za sprejem gojencev bodo ostali približno isti kakor doslej, le za zelo na-

darjene učence bodo nekatere izjeme in se bo n. pr. nekaterim spregledala matura. Absolventi akademije bodo imeli iste pravice kakor absolventi višjega oddelka konzervatorija.

O prenosu konzervatorija v akademijo nam je dal nekatere podatke prof. Oster. Izdelan je predlog, naj bi vse sedanj. nastavnike konzervatorija prevzela deloma akademija, deloma pa srednja glasbena šola. Nastavniki na akademiji bodo imeli prilično isti položaj kakor profesorji na univerzi ter bodo prav tako mesta za redne in izredne profesorje in docente. Novo bo mesto administrativnega direktorja, s podobnim položajem kakor ga ima tajnik na univerzi. Učiteljski zbor konzervatorija je imel doslej srednješolsko obveznost, prejemke pa, razen suplentov, ljudskošolske. Po novem bodo nastavniki srednje šole imeli položaj srednješolskih profesorjev, oni na akademiji pa visokošolskih.

Napačno je mišljenje, da se bo na akademiji drugače poučevalo, kajti učni način ne bo mnogo izpremenjen in bo enoten v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Glasbena akademija bo nameščena v sedanjih prostorih konzervatorija, v poslopju Glasbene Matice. Prof. Oster nam ni mogel odgovoriti na vprašanje, kdo bo nastavljen in je rekel, da se bo to odločilo na višjem mestu. Baje posluje v ta namen posebna komisija na banski upravi, ki bo določila razporeditev učnih moči. Zanimali smo se tudi za novega rektorja. Prof. Oster pravi, da je slišal v Beogradu, da bo prvi rektor imenovan, kdaj in kdo pa ni znano. Sploh glede osebnih vesti še ni ničesar prodrlu v javnost.

Uredbo o glasbenih akademijah pričakujejo še ta mesec. Če bo obveljal beograjski vzor, se bo šolsko leto začelo na srednji šoli v začetku septembra, na akademiji pa v začetku oktobra.

Uniformirani cestni delavci

Ljubljana, 5. avgusta.

Delu čast! je treba soglašati z gospodi, ki so sprevleli, da je treba poudariti, da na zunaj dostojanstvo mestnih cestnih delavcev. Ni vseeno, kdo te zaposluje, za seboj podjeto, ali slavnostna občina. In če ti mestna občina reže kruh, naj javnost občuduje, kako velikodušno ti ga reže. Redi in napaja te — čeprav mestna voda ni zastoj — razen tega te pa tudi oblači. Sama telesna dela usmiljenja. Se, da jo pa delavci, zaposleni pri mestnem cestnem nadzorstvu in pri mestni pristavi, dobijo še posebne čepice kot znak svojega dostojanstva. Mimogrede, rečeno, čepice so lepe, podobne nekaterim policijskim, a se od njih razlikujejo po sivi barvi. Vsako čepico, kraso število.

Bog ne pričadeni — nikakor ne gojimo črnih misli proti mestni občini in manifestacijam njenega napredka. Nikakor ne čemo omalovaževati novih čepic mestnih delavcev. S popolnim razumevanjem pozdravljamo novo uniformo; kakaj bi se mestni delavci že na zunaj ne ločili od »navadnih« delavcev? Od dobrega vtisa, ki ga napravi takšna čepica n. pr. na tujca, zavisi sodeba o našem slavnem mestu. Razen tega pa številke na čepicah niso brez pomena. Če bi n. pr. zaželel delavec in bi protežiral cvetček namestu mestne vode, bi mu postal toplo pri duši, ko bi ga zasledili po številki na prepovedanih poteh. Uvedba čepic torej posega zelo globoko.

Zato moramo pokazati razumevanje tudi za strogo predpise, kako je treba čepico nositi. Samo po sebi je umevno, da moraš imeti čepico pravilno posajeno na glavo. Težje pa bi marsikdo razumel, da delavec mora biti vedno pokrit, sicer čepica izgubi svoj pomen. Izšla je okrožnica, da morajo biti delavci vedno pokriti s čepico, sicer bo uvedena disciplinska preiskava proti kršiteljem. Kdor se bo pregrešil večkrat, ga bodo opustili.

Sveda, grešiti je pa lahko. Poleti je tudi v Ljubljani vroče, zlasti človeku pri težkem delu. Čepice so iz dobrega suknja in delavci se pod njimi pošteno znoje. Da jim ne bo preveč vroče, ne bodo pač smeli preveč erno vihteti rovnice in lopat. Zato so se tem bolj zadovoljni z novimi čepicami.

V dobrih starih časih so nosili mestni cestni delavci, zlasti pometalci, cilindre. Kmalu so se pa »sproletarizirali« tudi v tem pogledu. Sčasom so začeli nositi navadne, oguljene klobuke. Vidite, že v tem je dovolj razloga za uvedbo novih čepic.

Obmejni plačilni promet

Maribor, 5. avgusta.

Našim državljanom, ki prebivajo v obmejnem pasu, je bilo do sedaj na podlagi odloka finančnega ministrstva od 5. I. 1931 odobreno, da pri vsakem prehodu meje vzamejo s seboj za svoje osebne potrebe do 200 dinarjev v našem efektivnem denarju. Posebno po priključitvi Avstrije k Nemčiji je bilo naše obmejno prebivalstvo s tem predpisom hudo oškodovano, ker je moralo menjati efektivne dinarje onstran meje po zlati pariteti marke, torej eno marko za 18 dinarjev, medtem ko notra marka na naših borzah približno 15, srebrni drobci pa še manj. Na prošnjo obmejne prebivalstva se je Tujskoprometna zveza (»Putnik«) v Mariboru, ki je potem svojih ekspozitur v Gornji Radgoni, Sent Ilju in Dravogradu v stalnem kontaktu z obmejnimi prebivalstvom, obrnila na finančno ministrstvo in na narodno banko s prošnjo, da se v tozadevnem obmejnem plačilnem prometu odobri tudi izvoz protivrednosti v nemških markah. Tudi je Zveza na mestu samem prepričala delegata finančnega ministrstva o utemeljenosti spremembe dosedanjih predpisov. Ta akcija je bila uspešna ter je finančno ministrstvo prošnji v celoti ugodilo, kakor je »Jutro« že včeraj poročalo. Po novem predpisu smejo obmejni prebivalci vzdolž bivše av-

strijske meje pri vsakem prestopu meje vzeti s seboj nemške marke v srebru v protivrednosti do 200 din. Prodaja mark mora biti brezpogojno vpisana v obmejnih legitimacijah, na katere tudi carinske oblasti potrdijo izvoz. Putnik-ove ekspoziture v Sent Ilju, Gornji Radgoni, na glavnem kolodvoru v Mariboru, v Dravogradu in na Jesenicah bodo skrbje za zadostno zalogo srebrnih mark, ki jih bodo stavile na razpolago obmejnemu prebivalstvu po najugodnejših dnevnih cenah.

Streleške tekme v Kranju

Kranj, 4. avgusta

Velike streleške tekme v Kranju, ki so se pričele 31. julija, se bodo nadaljevale in končale v nedeljo 7. t. m. na strelišču v Struževem. Streleška družina je pripravila za vse tekmovalce (člane in nečlane) prav lepa darila, med temi tudi novo kolo, ki ga dobi najboljši strellec na zmagovalni tarči. Vseh daril je nad 50 tako, da bodo vsi prišli na svoj račun. Tudi na mladino niso pozabili. Kakšna iznenađenja pa pripravljajo za svoje tekmovalce kranjski lovci pod vodstvom znanega lovca na medvede, boste sami videli, zato ne smemo že danes vsega izdati. Nekaj pač smemo zaupati, namreč da bo prvo darilo na tarči »Srnjake« nabas na hrbtnik z vsjo provijanturo in potrebščinami za nedeljskega lovca. Daril so lovci nabrali nad 15, a to kljub oviram, ki so jih stavili neki izven kranjski odborniki in članj lovškega društva.

Naši kranjski lovci pa kljub temu vabijo vse gorenske lovce na klicanje »Srnjake«, ki ga bodo, ako se odzove (kar je gotovo) ves dan prav pridno »pihal«. V prijetnem tovariškem razpoloženju s tukajšnjimi brati streleške družine bo vsem hitro mineval čas tekmovalstva. Uglasite dobro vaše piščalke, pridite z vašimi risankami in daljnogledi, ker bo srnjakove pečenke in diake za vse lovce dovolj, posebno, ker so se kranjski in ostali strelci odrekli tekmovalstva in vseh daril na tej tarči v prid kranjskim in okoliškim lovcom, ki jim »Srnjake« po vseh pravih tidi pripada. Vsem iskreni lovske blagor! Tekmovalstvo se vrši ves dan od 5. ure popoldne. Po vseh pripravah sodeč bo v nedeljo na strelišču v Struževem jako živahno.

Pred VII. Mariborskim tednom

Maribor, 5. avgusta.

Obmejni geografski položaj in narodni, kulturni ter gospodarski pomen daje Mariboru kot drugemu največjemu središču svobodne Slovenije poseben položaj ne samo v naši banovini, ampak tudi v vsej državi. Svoje odgovorno poslanstvo skuša Maribor izpolnjevati v polni meri in izrabljajoč vse razpoložljive sile. Veliko je narodno, kulturno in gospodarsko delo, ki ga je opravil v dvajsetih povojnih letih. Da bi uspehe svojega dela pokazal tudi na zunaj in v pregledni obliki vsako leto sproti, je ustanovil pred sedmimi leti svojo stalno institucijo Mariborski teden. Ta institucija je postala pomembna kulturna in gospodarska revija, brez katere si sedanje ga Maribora sploh ne bi mogli predstavljati. Vendar bo letošnji VII. Mariborski teden, združen z veličastnimi proslavami dvajsetletnice osvobodjenja, ki bo slavnostno odprt v soboto 6. t. m. popoldne, da-leč prekosil vse dosedanje svoje prireditve. Prostor, ki je določen za razstave, se je letos skoraj podvojil, povečano je tudi zabavišče in v okrilju Mariborskega tedna bo toliko velikih javnih prireditev, da bodo v polni meri zadovoljile vse domače in tuje obiskovalce, katerih se obeta na tisoče.

Dela so v polnem teku in bodo kmalu že popolnoma dovršena. Središče letošnjega tedna bodo v prvi vrsti množične razstave mariborske industrije, trgovine, obrta, gostinstva, tujeskega prometa, filatelije, fotomaterstva itd., na drugi strani pa razstave, katerih namen je prikazati vse razvoj Maribora po osvobodjenju. Razstave bodo odprte skupno z začetkom tedna v soboto 6. t. m. in bodo odprte do

zaključka dne 15. t. m. Na vseh državnih železnih in ladjah je dovoljena polovica vožnja. Legitimacije se dode pri vseh poslovalnicah »Putnika«, občinah itd.

Slovenec in vsi Jugoslovani! Jugoslovanski Maribor, steber in trdnjava naše severne meje vsa kliče vse brez izjeme, da ga posetite v času letošnjega VII. Mariborskega tedna in velikih proslav dvajsetletnice osvobodjenja od 6. do 15. t. m. Pokažite, da ima Maribor krepko zaslobo v vsem našem narodu in v vsej naši državi! Enkrat sskrat v letošnje Maribor velikomestno, ob času vsakega Mariborskega tedna, ki privlači v središče slovenskega Podravja na tisoče in tisoče ljudi iz vse Jugoslavije in tudi z one strani meje. Letos, ko bo od 6. do 15. t. m. slavil obem s VII. Mariborskim tednom tudi dvajsetletnica osvobodjenja, bo pa privlači k sebi gotovo desetstoteke ljudi. Vsem bo pa s svojimi razstavami in prireditvami pokazal s ponosom, kaj vse je storil in zmogel kljub krizi in neštetim težkotam težkih povojnih let.

Visoki gostje bodo letos obiskali Maribor, mariborske proslave v VII. Mariborski teden od 6. do 15. t. m. Najavljeni so že nekateri ministri, načelniki, senatorji, narodni poslanci, tuji oddelčniki itd. Naj bi vsi odnesli iz našega lepega Maribora najlepše vtise!

Če se mož ozira za drugo

Kranj, 1. avgusta

Nekje v predmestju Kranja živi mlada žena, ki je drugače prav simpatična in prijazna, zna pa biti tudi neustrašna in energična, če gre za zakonsko zvestobo, katero ji je mož obljubil pred oltarjem. Njen mož se je namreč začel ozirati za drugim dekletom, ki mu je bilo všeč in ki mu je izražene simpatije vračala. Ko je mlada žena zvedela za to razpoko v zakonski zvestobi svojega moža, je sklenila napraviti odločen konec. V družbi svakinje je počakala v petek zvečer na trgu pred »Staro pošto« zapeljivko svojega moža in ko je ta prišla z nekim fantom, jo je napadla in jo pošteno zaslala. Ko jo je malo pred tem dogodkom neki znanec vprašal, koga čaka, je odgovorila: »Čakam neko dekle, katero bom onduliral«.

Ali je na sličen način kaznovala tudi svojega moža in če ji je mož obljubil, da se bo poboljšal, ni znano. Ta zgodba je kričče svarilo za vse one zakonske može, ki preradi podlegajo vplivom zapeljivih deklet. Oni, ki se čutijo prizadete, naj se poboljšajo. Upamo pa, da ta primer ni precedenčen za vsa bodoča razračunavanja zakonskih disharmonij in disonanc.

Iz Maribora

Aero meeting 7. avgusta ob pol 15. uri popoldan na Teznu pri Mariboru.

Okradena prevzitarica. V St. Ilju se je neka 34-letna Matilda O. vtihotapila v stanovanje prevzitarice Jožice Narakove ter ji odnesla vso obleko, živala in druge predmete. Matilda O. so orožniki izsledili in zaprli. Epilog bo pred sodniki.

Radi posesti in nošenja orožja so hočki orožniki ovdoli mnoge osebe, ki so pri njih našli samokrese in strelivo. Ta zadeva je v zvezi z energično akcijo orožnikov, ki so ob vnožju Pohorja napravili številne hišne preiskave, ker je obstojal sum, da se tam nekeje skrivajo razbojnik Koder.

Mestno poglavarstvo razglašalo: od 4. avg. do 30. nov. bo ponovni pregled in žigosanje meril in merilnih priprav za stranke. ki bivajo na področju mesta Maribora. Temu pregledu se morajo odzvati razni trgovci, obrtniki in branjeveci tudi lastniki mlatilnic, ekonomski ter privatniki, ki s svojimi merili kupujejo ali prodajajo lastne izdelke odnosno uporabljajo v javnem prometu kakršnokoli merilo ali merilno pravilo. Stranke so dolžne, da prinesejo vsa merila v čistem stanju k oddelku kontrole mer, Franciškanska ulica 11. Pregledati se morajo sledeča merila: Vse uteži trgovske in precizne, tehtnice (balančne, decimalne, enakovredne, brze, avtomatske, precizne, za nagibno napravo, močne, javne). Tekočinske mere (pločevinaste, emajlirane), volne mere za suhe predmete (pločevinaste in lesene), dolžinske mere, debelinske mere, okvirji za merjenje drv, aparati za merjenje tekočin (olja, petroleja), benecinske palke. Oni, ki svojih meril ne morejo prineseti h kontroli, morajo vložiti predpisano kolikovanje prošnjo na oddelku kontrole mer, da se vrši pregled na licu mesta. Proti vsem, ki se temu odzivu ne bodo odzvali, se bo v smislu razglašene najstrožje postopalo.

Specialno akrobatsko letalo na nedeljskem mitingu. Letalska tvornica Rogožarski v Zemanu se udeležila nedeljskega letalskega mitinga na Teznu s svojim specialnim akrobatskim letalom »Sin XI«, ki ga bo vodil kapetan Bjelanović, eden naših najboljših zračnih akrobatov. Med mitingom bo vzvodni del tezenskega letališča, to je del onstran železnice proge občinstvu zaprt in sicer v glavnem zato, ker se bo tam napravila umetna megla, ki ima na ljudi zelo neprijeten učinek. Tudi dostop na tezensko letališče do letalskega mitinga bo radi smrtne nevarnosti prepovedan. Tako bi se bila te dni malone zgodila težka nesreča, ko je neki konjski dirkač večal svojega konja. Na mitingu bodo med drugim pri vzdrževanju reda sodelovali tudi gasilci, ki se bodo že ob 12. uri javili pri hangarju pri tajniku »Naših krlit« g. Pivki.

Prepovedano. Pristojna oblast razglašala, da je prepovedana vožnja z avtomobili, motocikli in kolesi na prostoru tezenskega voj. vezbišča oz. dirkališča.

Koncert praških opernih solistov v Mariboru. V sredo 11. t. m. prirede v dvorani Grajskega kina v Mariboru velik koncert solisti operne šole praškega konzervatorija pod vodstvom dirigenta Oskarja Danona ob sodelovanju klavirske virtuosinje Marije Knotkove. Solisti bodo nastopili kot mešan zbor in kot solisti in bodo peli same narodne pesmi in harmonizirani največji besedilni in slovaški komponisti. Letos 30. marca so nastopili v Pragi z jugoslov. narodnimi pevmi in vzbudili po sodbi kritike ogromno zanimanje in pohvalo. Sprejmemo jih kot brate!

II. številka »Totega lista« izide 6. avgusta in sicer na 16. strani. Cena 2 dinarja.

Tombola Jadranske straže se bo vršila 15. avgusta na Trgu svobode. Dobit. ki avto Opel Kadet, motorno kolo NSU, spalnica, radio aparat, klavirska harmonika, kolesa itd. Vsi udeleženci narodnega tabora se drug drugo lahko udeležijo tudi tombole.

Iz Radeč

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru. Pripravišni odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru je imel 28. t. m. v občinski pisarni sejo ob navzočnosti vseh predsednikov tukajšnjih nacionalnih društev. Sklenili so, da se vsa društva udeležijo proslave 14. t. m. v Mariboru. Odboru predseduje župan g. Rozman Josip, ki je že prijavil nad 100 udeležencev iz našega mesta. Proslave se udeležijo tudi naša priznana godba »Savski val«, ki bo tudi sodelovala na proslavi. Pričakujejo, da se bo število udeležencev še povečalo.

Nagradno kegljanje. Podružnica sv. Cirila in Metoda v Radečah priredi v dneih 15., 21. in 28. t. m. kegljanje na dobitke na »ruskemu« kegljišču na vrtu ge. Hmeljeve. Kegljalo se bo vsakokrat od 15. do 17. ure. Dobitki bodo povračeno razstavljeni. Ker bodo dobitki izredno lepi, pričakujemo, da se bo kegljanja udeležilo večje število meščanov, zlasti ker je čisti dobiček namenjen prepotrebni društvu sv. Cirila in Metoda.

Sokolsko slavlje v Radečah. V nedeljo 7. t. m. se bodo zbrali v Radečah vsi prijatelji sokolstva, ker bo ta dan tukaj velik javen nastop našega marljivega društva. Popoldne bodo okrožne tekme naraščajo in članov, popoldne pa telovadni nastop vseh oddelkov, nato pa prosta zabava v mestnem parku ob zvokih priznane godbe »Savski val« in sokolskega plesnega orkestra.

SK Radeč: SK Hrašnik 10:3 (7:1). V nedeljo se je vršila prijateljska nogometna tekma med gornjima nasprotnikoma, ki se je končala z veliko in zasluženim zmago domačih enajstorce. Naši nogometaši so nam v nedeljo pripravili res lepo presenečenje, saj tako že niso igrali dolgo. Če pomislimo, da so zadnjo tekmo odigrali doma v začetku maja in potem nogomet popolnoma opustili, je njihova zmaga res presenetljiva. Neumestno bi bilo na tem mestu katerega igrača hvaliti, kajti vsi so bili izvršni. Od obrambe preko krilcev pa do napadalne petorice, ki je danes zaigrala izredno lepo. V vodstvo so prišli domači takoj v začetku, a gostje so po lepem predoru kmalu izenačili. Nato pa so zaigrali naši igralci na igrišču »prvo violino« in niso pustili gostom niti dihati. Gol se je vrstil za golom in polčas se je končal 7:1 za domače. V drugem polčasu so naši malo popustili, kar je razumljivo pri tolikšnem naskoku in pa radi pomanjkanja treninga. Sedaj so prišli do izraza tudi gostje, ki pa so dali domači obrambi precej posla, ki pa ga je odlično rešila. V predtekmi so nastopili juniorji »Save« iz Sevnice proti domačim juniorjem. Tudi v tej tekmi so zmagali Radečani s 3:2, dočim so gostje v prvem polčasu že vodili 2:0. Nato pa je domači juniorski »akademski« trio izredno zaigral, izenačil in nazadnje še zmagal. Številno občinstvo je dvojno zmago domačih igralcev sprejelo z viharim odobravanjem.

SOKOL

Jubilej

Sokola Ljubljana—Moste

Kakor smo že objavili, praznuje Sokol v Mostah v nedeljo 7. t. m. 30letnico svojega delovanja. Ob tej priliki razvije naraščajoči prapor, ki mu bo kumoval naš kraljevič Tomislav. S tem odlokom je bilo društvo ponovno počasteno z najvišjega mesta. Društvenemu praporju je namreč kumoval I. 1929. prestolonaslednik Peter, sedanjí naš sokolski kralj. To je bilo prvo kumovanje naših kraljevičev Sokolu. Razume se, da se društvo prav pridno pripravlja na praznik. Na telovadišču, ki bo tudi ta dan odprto, kar mrgoli, posebno v predvečernih urah. Stari in mladi, vsak po svoji moči, kar tekmujejo, kdo bo več žrtvoval za čim lepšo proslavo.

Pričetek proslave bo v soboto 6. t. m. zvečer. Naši naraščajoči prizihi na grobovih umrlih članov pri Sv. Križu, v Polju in Štepanji vsi baki je ter pohite v izmenskem teku na letno telovadišče v Vodmatu, kjer zažgejo kres. Tukaj se zbere vse članstvo, naraščaj in deca ob 20. ter jim bo br. Deretič podal nekaj zgodovine iz društva in sokolstva. Tudi pri tej priliki, kakor naslednji dan, sodeluje godba Sokola I. V nedeljo se prične proslava na telovadišču ob 3. popoldne. Izvrši se razvite naraščajočega prapora, dar naših vrlih sester odbornic — Kolašic. Prapor je izdelal Zavod za domačo obrt. Krasno delo, ki si ga oglejte v izložbi Tiskovne zadruge v Selenuburgovi ulici v Ljubljani. Nadalje bo izročeno letno telovadišče svojemu namenu. Uredili so si ga člani sami s pomočjo vojske in s prostovoljnimi prispevki. Tako imamo po dolgem času svoj prostor, kjer vsaj v polnem času lahko neovirano vršimo svoje delo za domovino in kralja. Naša bratska sosednja društva, napredne in nacionalne organizacije in sokolstvo naklonjeno občinstvo vabimo na obisk. V nedeljo 7. t. m. na svidenje v Mostah!

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

Sokolska župa Ljubljana sporoča vsemu članstvu, odn. vsem udeležnikom proslave v Mariboru, da odide poseben vlak za udeležnike sokolstva v Mariboru v nedeljo 14. t. m. ob 3.50 zj. iz Ljubljane gl. k. s pridozom v Maribor ob 7.10. Povratek bo isti dan ob 21.50 s prihodom v Ljubljano ob 1.30 ponoči.

Vsak, ki se namerava udeležiti proslave v Mariboru, se mora prijaviti v svojem društvu čimprej. Prijave bodo v župi zaključene s ponedeljkom 8. t. m., nakar se bodo naslednji dan javile sokolski župi Maribor neposredno. — Župna uprava.

Kamniški Sokol vabi

Kamniški sokolski društvo priredi v nedeljo 7. t. m. svoj redni letni telovadni nastop. Zopet bomo imeli priliko videti, kako marljivo so vezbali naši bratje in sestre čez zimo v telovadnici. Predložili nam bodo svoj obračun tihga in skromnega sokolskega dela. Zopet bo nacionalni Kamnik sprejel v svoji sredi goste, brate in sestre z onem prisrčnostjo in navdušenjem, kakršno smo doživeli lansko leto, ko so kamniški Sokoli dokazali, kako krepko je zasidrana Tyrseva ideja med našimi meščani in s kakšnim odkritostnim navdušenjem znajo sprejeti svoje sokolske brate. Sokol v Kamniku vabi vsa bratska društva in prijatelje sokolske ideje, da se njegove prireditve v nedeljo v čim večjem številu

udeležijo, da prihitijo v naš lepi Kamnik, v območje krasnih planin uživati sveži planinski zrak, gledat napredek naših bratov in sester in preživeti nekaj lepih uric v veseljem in bratskem razpoloženju.

Sestanek vsega kamniškega članstva bo ob 14. uri pri glavnem kolodvoru, kjer bomo sprejeli goste, nato bo povorka po mestu na letno telovadišče ob smodnišnici, kjer se bo po sprevidu vršil telovadni nastop vseh oddelkov. Po nastopu pa bo na istem mestu narodna zabava.

Pridite vsi! Vaši kamniški bratje Sokoli vas vabijo!

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Petek, 5. avgusta katoličani: Marija Snežnica

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Šepetanje ljubezni
Kino Sloga: Charlie Chan v cirkusu
Kino Union: Nepoznana
Kino Moste: »Ušodno sorodstvo« (Stanlio in Olio) in »Zdajalc«

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

Pod to rubriko bi bilo treba objavljati pogosto slovenske lekcije, posvečene predvsem gospodom, ki se kljub vsem svojim sposobnostim in vrlinam ne morejo naučiti slovenščine. Slovenščina je nedvomno zelo težak jezik in prav zaradi tega bi bile potrebne slovenske lekcije, posebej za imenitne učence.

Splošno je znano, da se slovensčine tem težje nauči, čim imenitnejši gospod si; recimo, pri velikem podjetju, ki cvete na plodnih slovenskih tleh, znajo skoraj vsi slovensko (podjetje je seveda domače), od delavca do pisarniškega uradnika. Gospodu ravnatelju se pa ni treba posluževati tega »barbarskega« jezika. Gospod ravnatelj je pač dovolj imeniten gospod, da se mnogo težje nauči slovenščine, zlasti še, ker je bil avstrijski oficir. Sploh pa gospod ravnatelj slovenščine ne potrebuje; v pisarni zapoveduje v gospodovini nemščini, z delavci pa nikdar ne govori neposredno, saj bi to bilo pod njegovo častjo. V 20 letih tudi ne morete zahtevati od tako imenitnega gospoda, naj bi se naučil slovenščine. Sploh pa, ali kdo pri nas od imenitnih gospodov zahteva znanje slovenščine? In kaj sploh zahtevamo od njih? Tako rekoč ničesar, dajemo jim pa vse. Smo pa še vedno hlapčevski.

Kljub temu naslavljam to lekcijo na naslov gospoda ravnatelja. Razne učne pripomočke pa lahko dobi v vsaki knjigarni ali pa na starini, da ne bodo režijski stroški previsoki.

Politični obzornik

Ne laži!

Razna znamenja kažejo, da je moral organ Kopitarjeve ulice poklicati na pomoč pri svojem blatenju naših najvišjih nacionalnih organizacij iz zadnjih strani svoje veleugledne sotrudnice Frtaučkuga Gustina, Kurenčkova Nežka in pa slovitega vzgojitelja slovenske mladine — Kotičkovega strička. Odkazal jim je svojo kurzivno rubriko, kjer sedaj v potu svojega obraza obrekujejo in lažejo, da se kar bliska. Tako smo imeli priliko čitati zadnje tedne pod zaglavjem »Slovenec« »Kaj pravite« celo vrsto izmišljotin, katerim nasledajo med čitatelji »Slovenec« tudi ljudje, ki hočejo biti resni ter prodajajo dobremu slovenskemu ljudstvu kot čisto zlato celo po patriotičnih taborih te grde laži. Tako so izšli pod tem zaglavjem lažnive zgodbe in razgovori spoštovanih »Slovenčevih« dopisnikov z naprednimi ljudmi, ki so »sviteško« označevali udeležence mladinskega tabora s samim kmečkim poflom.

Kdor zasleduje izrazoslovje Frtaučkuga Gustina in Kurenčkove Nežke, ta je moral ugotoviti, da je mogel zrasti izraz »kmečki pofel« samo na željniku enega izmed teh dveh cenjenih »Slovenčevih« sotrudnikov. Prav tako pa vse zgodbe, ki se pojavljajo od časa do časa pod »Kaj pravite« s pravničkimi pripetkami na organizacijo, ki je Kopitarjevi upadi tako pri srcu, kakor hudici blagoslovljena voda. Gospode pri Katoliškem tiskovnem društvu, ki so po svojem vzvišenem duhovniškem poklicu prvi poklicani služiti resnici, pozivamo, naj v bodoče nareče svojim, ki zalagajo rubriko »Kaj pravite« ne samo z zlaganimi storijami, nego z dejstvi, imeni, kraji in časom, ko so se te storije godile. Dokler pa tega ne bodo storili, moramo žal samo pribiti, da so vse storije pod tem sloviti zaglavjem najbolj ordinarne laži in plod zelene zavisti ter grenkega spoznanja, da se jeklo med nakovalom in kladivom samo še bolj kali.

O borbi proti Židom

»Slovenčev« opoldanski privesek je zavalnil plat zvona za borbo proti Židom in mogočno vzklila »Med namu ni prostora za Jude«. Z ogorčenjem, ki mu moramo tudi mi pritrčiti, pravi, »da je judovsko poslovanje za naše pojme o poslovnih morali odvratno in nesprejemljivo. Judovska nevarnost se obeta tudi nam v Ljubljani. O škodljivosti in

Danes zadnjičkrat ob 19.15
in 21.15 uri!
NEPOZNANA
Ne zamudite tega sporeda!

SYBILA SCHMITZ v prekrasnih dramah, v
kateri sodelujejo bečinski simfonistični orkester, ki izvajajo
divne skladbe Schuberta, Beethovna in Čajkovskega.
KINO UNION, tel. 22-21

DNEVNE VESTI

Intervencija pri ministru Spahu. Davi sta odpotovala iz Ljubljane predsednik ob-
lastne uprave strokovnega zruženja stroje-
vodij državnih železnik g. Karel Klembs,
in delegat g. Alojzij Aznik, da v Sarajevu,
skupno z ostalimi predstavniki strojevod-
skega združenja intervenirata pri promet-
nem ministru dr. Spahu za izboljšanje gno-
nega in pravnega položaja strojevodij dr-
žavnih železnik, kakor tudi, da prikaže za
deputacijo poredke zadeve in težnje stroje-
vodij v državni službi sploh. Deputacija bo
pošla g. ministra takoj po prihodu v Sa-
rajevo, oblastna uprava iz Sarajeva bo vrhu
tega poklonila g. ministru natančno izo-
bran primer lokomotive, seveda v mini-
aturi.

Nove vozne olajšave na železnici. Prometno ministristvo je odredilo, da sto-
pi s 15. avgustom v veljavo nova uredba
v naši potniški tarifi. Potniki, potujoči
stalno na razdalji do 30 km, lahko naen-
krat kupijo 10 kartonskih vozniških listov
za eno smer ali 10 povratnih vozniških listov.
S tem je hotelo ministristvo olajšati po-
tovanje potnikov, ki potujejo stalno, ker jim
v bodoče ne bo treba več kupovati vsak
dan vozniških listov in se pravi pri bla-
gajni. Blagajna jim bo izdala brezplačno
potrdilo, brez katerega vozniški listi ne bo-
do veljavni. Kartonski vozniški listi bodo
veljali 30 dni. Z enim potrdilom lahko
istočasno potuje več potnikov, kolikor je
še neizkoriščenih vozniških listov, za katere
je bilo izdano potrdilo.

Nove telefonske zveze z inozemstvom. Z odlokom poštnega min. je dovoljena
otvoritev rednega telefonskega prometa
med drugim med Kranjsko goro in Spita-
lem ob Dravi, Ljubljano in Vojšbergom,
Ljubljano in Železno kapljo, Ljubljano in
Esenjcem, Mariborom in St. Anu am
Eigen, Ormožom in Ptujem ter Ribnico na
Dolenjskem in Beljakom.

Francoski novinarji v Dubrovniku. V
torek in sredo se je mudila v Dubrovniku
skupina francoskih novinarjev in publi-
cistov. Ogledali so si mesto in njegove zani-
mitivosti.

Angleški izletniki na Sušaku. Na Su-
šak je prišlo večeraj z vednim angleškim
avtobusom 87 izletnikov iz Londona. S Su-
šaka so se odpeljali preko Crikvenice v
Split, od koder bodo nadaljevali pot v Du-
brovnik, vračati se bodo pa preko Sarajeva,
Zagreba, Ljubljane, Bleda in Italije.

Českoslovaška jahta v Šibeniku. Pred
Šibenik je priplula českoslovaška jahta. Na
njo sta samo dva českoslovaška potnika, po-
sadka je pa naša.

Za spremembo:

Velik uspeh dveh ljubljanskih jaha-
čev v Beogradu. Člana Kola jahačev in vo-
začev v Ljubljani g. Kodala in g. Prešeren
sta se udeležila velikih trabskih dirk v
Beogradu 24. in 31. julija. Na teh tekmah
sta odnesla tri prve, eno drugo in eno tret-
jo nagrado. K lepemu uspehu podjetnosti
športnika iskreno čestitamo, prav tako
pa tudi društvu.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo večina jasno in vroče. Večerja je de-
ževalo v Zagrebu, Sarajevu in na Visu. Naj-
višja temperatura je znašala v Splitu in
Beogradu 34, v Zagrebu 31, na Rabu 30,
v Dubrovniku 29, v Ljubljani 29,5, na Visu
28, v Sarajevu 27, v Mariboru 26. Davi je
kazal barometer v Ljubljani 763,5, tempe-
ratura je znašala 17,8.

Na poti v domovino umrl. Včeraj zju-
traj je pripeljal parnik »Morosini« iz Zadra
v Split mrtvega 50 letnega našega izseljen-
ca iz Oregona Vika Plančiča. Napotil se je
bil iz New Yorka z ženo v staro domovino,
da bi po 39 letih zopet videl svoje. V Ri-
mu se je za zastrupil z ribami in na pa-
rniku je zastrupljen podlegel.

73 letni starec ubit. V Novem Knežev-
cu blizu Sombora so našli mrtvega 73-let-
nega kmeta Mirka Vinčeca. Imel je vso
razbitost glavo in na vratu so se mu poznali
sledovi davljenja. Sum je takoj padel na
njegovega brata 74-letnega Franjo Vinčeca.
Bila sta sprta zaradi posestva in Franjo je
bratu že večkrat grozil, da ga bo ubil.
Orožniki so osumljenca aretirali, mož pa
zločin odločno taji.

KINO SLOGA — Tel. 27-30
Charlie Chan v cirkusu
Napet, zanimiv film, velike atrakcije,
dresura divjih zveri. — **PRESTAVE**
danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Varnost se kač. Letos se je pojavilo
mnogo kač in v Ljubljani bolnijo so
pripeljali že več žrtev gadjega pika. Tu-
di večeraj so pripeljali dve, in sicer 16
letnega posestnika sina Antona Grila
iz Kresnice, ki ga je gad pičil v desnico
ter 24 letno posestnikovo hčerko Ano Jo-
vanovo iz St. Vidja pri Ljubljani, ki jo je
gad pičil v levico.

Iz zapore je pobegnil. Iz zaporov
okrožnega sodišča v Novem mestu je po-
begnil 25. julija Franc Povše iz Moševca,
občina Bučja, brez Krško, ki bi moral pre-
sedeti dve leti strogega zapore. Povše je
171 cm visok, srednje, krepke postave, po-
dolgovratnega obraza, kostanjavih las, rjavih
oč, in ima zdrave zobe.

Dve nezgodi. Franc Rutar, 31-letni de-
lavec, zapeljen v tovarni Triglav, je padel
s podstrehe in se pobil na glavi. — V Rib-
nici se je ponesrečil posestnik Jernej No-
vak. Na njivi so se mu splašili konji in pa-
del je pod brano, ki je šla čez njivo. Dobil je
nevarne poškodbe po vsem telesu. Oba po-
nesrečnika se zdravita v bolnici.

Iz Ljubljane

Kaj v Ljubljani nimamo dobrih mi-
zarjev? V mestu grade novo palačo in člo-
vek bi pričakoval, da bodo vsa dela oddana
domačim obrtnikom. Toda zgodilo se je,
da so bila mizarstva dela le deloma oddana
tukajšnjim mizarjem, precej del je bilo pa
oddanih v Zagrebu. Nj nimamo proti temu,
da zaslužijo tudi zagrebški mizarji, toda
zdi se nam, da imajo tam sami dovolj dela,
saj se gradi v Zagrebu mnogo več, nego
v Ljubljani in je Zagreb tudi mnogo boga-
tejša mesto. V Ljubljani imamo dovolj do-
brih mizarjev, da lahko prevzamemo vsako
v to stroko spadajoče delo, kar so tudi že
opetovano dokazali. Če pa ne gre drugače,
če je res treba oddajati mizarstva dela za
ljubljansko palačo v Zagrebu, naj bi se tu-
di v Zagrebu, ko zidajo palačo, tu pa tam
spomnili, da imamo v Ljubljani in njeni
okolici dobre mizarje. Le v tem primeru bi
ne bilo nobenega pomisleka proti takim
sicer nerazumljivim pojavom.

Še o škropljenju ulic. Glede na no-
tice s tem naslovom, ki smo jo objavili 28.
julija, nas je mestno cestno nadzorstvo ob-
vestilo, da je trditve, češ da Aleksandrovo
cesto in najožje središče mesta vsak dan
od 3. do 4. zjutraj škrope mestni škropil-
ni avtomobili, zmotna, pač pa ponovi izpi-
rajo tlakovane in asfaltirane ulice. Pred
leti je mestna cestna uprava čistila ulice s
pometanjem. Takrat so meščani zabavljali,
da ne morejo odpirati okna, ter se pri-
toževali, kako nehygienično je pometanje
zaradi prahu, hkrati so pa tarnali, da bodo
vsi ljubljanci pomrli od samega prahu.
Zato se je cestna uprava odločila za izpi-
ranje tlakovane in asfaltirane ulice po
enkrat ali dvakrat na teden. Jasno je, da
je mogoče ceste izpirati samo ponoči, ko
so prazne, kajti gorje cestni upravi, če se
kakemu meščanu po nesreči zmocni čevlji
ali obleka! Sicer pa traja izpiranje v
posameznih ulicah samo nekaj pol ure po
enkrat ali dvakrat na teden. Če Ljubljan-
čani hočejo biti res meščani, morajo pač
potrpeti zaradi izpiranja, saj je v veme-
stih vso noč v resnici veliki nemir v pri-
meri s skrajno tiho Ljubljano. Zelji pisca
notice je torej že davno ustreženo, prav
tako pa mestna občina v zgodnjih jutrnjih
urah vedno škropi tudi dovorne ceste v
mestu, po 8. pa šele mestne ulice. Vse to
delo je pa mnogo težje nego zabavljanje,
zato pa zaslužijo tudi vedno več.

Preureditev Novega trga. Pred dnevi
so začeli regulirati Novi trg, središče nek-
danje plemenitaške četrti, ki ga krase sta-
rinske palače. Med njimi je predvsem zna-
menit »Lantana« (Landhaus). Novi trg ni
prav za prav več trg, ker ni primerno za-
ključen, zato se je arh. Plečnik pečal z
vprašanjem njegove regulacije že pred leti.
Zdaj se ni padla odločitev, po katerem na-
črtu bo trg urejen, ker odloča predvsem
denarni vprašanje. Najprej bodo uredili
hodnike, ki bodo nekoliko širši od doseda-
njih.

Nov reševalni avtomobil. Ljubljanska
reševalna postaja je dobila nov, v resnici
moderen reševalni avtomobil, ameriške
znamke »International«. Dobavila ga je
tudiča Žužek v Ljubljani. Avtomobil je
aerodinamične oblike, sivorjave barve in je
opremljen z vsemi potrebnimi modernimi
napravami. Motor ima 78 KS. Sestaja je je-
klona. Voz ima tri sedeže in prostor za na-
sila, odnosno holnika. Opremljen je z le-
karno in dihalnim aparatom. Avtomobil do-
seže 90 do 100 km na uro. Ima boljše vzme-
ti ter ne trese tako kakor stari vozovi. Ve-
ljal je 138.000 din.

Slabe telefonske zveze z Zagrebom.
Z Zagrebom imamo dve telefonski progi, ena
je samo za državne govore, druga je pa
skoraj vedno zasedena. Tako je zelo težko,
večkrat skoraj nemogoče dobiti telefonsko
zvezo, kar najbolj občuti poslovni svet. Pri-
tožbe se vedno bolj množijo in čeprav so
upravičene ne zaležejo nič. Prosimo pošto
upravo, naj poskuša storiti kaj, da dobimo
z Zagrebom boljše telefonske zveze.

Pedagoški tetaž za učitelje se bo vr-
šil od 22. do 27. t. m. v dvorani Delavske
zbornice v Ljubljani. Miklošičeva c.; pri-
četek tetaže je v ponedeljek 22. t. m. ob
9. uri dopoldne. V tetaži so sprejeti vsi pri-
javljenci. Vsak udeleženec se mora prija-
viti pred vhom v dvorano, da dobi iz-
kaznico in vplača vpisnino din 20. Pedago-
ško društvo je zaprosilo prosvetni oddelk
kr. banske uprave, da dovoli udeležencem
tetaže bivanje v Ljubljani do vstega 27.
avgusta, ker bi sicer morali biti že 25.
na svojem službenem kraju. Odbor.

Ribiški trg. Začela se je sezona za
lov na tuna in palamido, ki so zdaj znat-
no cenejši kakor prejšnje tedne. Danes so
jih prodajali po 12 celi in po 16 din sekun-
de. Manj je bilo napredaj skuši, ki so po
18 do 20 din kg. Sardela so po 16 din, sar-
delice pa po 14. Rečne ribe prodajajo po
nespremenjenih cenah.

Izlet v Logarsko dolino — središče
gorske krasote — v nedeljo 7. avgusta ob
5.30 izpred glavnega kolodvora, povratek
ob 22. uri. Samo še nekaj mest na razpo-
lago. Avtobusna vožnja in kosilo stane sa-
mo din 70 ter se sprejemajo prijave, do-
kler je še prostor, v trgovini Tičar, Lju-
bljana, Selenburgova ulica. Društvo železni-
ških uradnikov, Ljubljana.

Prijave za narodni tabor v Mariboru
sprejema ljubljanski pripravljalni odbor
izjemoma že do sote 6. t. m. dopoldne v
obrnem oddelku na mestnem poglavarstvu.
Mestni trg št. 2/1. Kakor je seja priprav-
ljalnega odbora pokazala, bo Ljubljana po-
slala 13. t. m. v Maribor 3 posebne vlake
udeležencev na proslavo 20letnice Jugosla-
vije. Pripravičani smo, da se to število še
pomnoži, ter je zato rok za prijave podaljš-
an. Obrtni oddelk sprejema prijave vsak
dan od 10. do 12. ure.

V mestni klavnic se bo v soboto
6. t. m. prodajalo prašičje meso po znani-
h cenah na prosti stojnici ob 3. po-
poldne.

Za Putnikovo izleto v Trst, Gorico
in Benetke prijavite se zanesljivo do po-
nedeljka 8. avgusta.

Žensko kolo Adler je bilo v soboto
ukradeno na dvorišču Kreditne banke. Ko-
lo je črno pleskano z aluminijasto zvezdo,
sloga novo, ima tov. št. 24638 in polješt.

Iz Celja

Zadržanje trgovcev za mesto Celje
sporoča, da ostane odprlani čas v trgo-
vinskih v območju mestne občine celjske ne-
izpremenjen. Trgovine so odprte pozimi
in poleti od 7.30 do 12.30 in od 14. do 18.,
ob sobotah in dnevi pred prazniki do 19.,
ob nedeljah in praznikih pa so zaprte.

Teniski turnir med SK železničar-
jem in Mariboru in SK Celjem se bo pri-
del v nedeljo 7. t. m. ob 8. zjutraj na pa-
tišču SK Celja v mestnem parku. Na tur-
nirju med obema kluboma, ki je bil pre-
teklo nedeljo v Mariboru, so zmagali že-
lezniki z 3:3. Celjani hočejo sedaj na
revanžnem turnirju izboljšati rezultat. Za-
to bo srečanje gotovo zelo zanimivo. Za
Celje bodo nastopili gđ. Vlasta Semečec-
va ter gg. Toplak, Goršek, dr. Ivic in Mi-
lutinović ter Fabjan kot gost.

Sportni dan bo priredil SK šport v
nedeljo 7. t. m. v štorah. Ob 9. dopoldne
se bo pričel table-teniški turnir, ob 11.
šateta 4x100 m, ob 14. pa prijateljska
stafeta med SK Amaterjem iz Trbovelj in
SK Štorami. Po sporedu se bo pričela v
občinskem parku na Teharju sportna za-
bava.

Celjski bolnici sta umrli v sredo
48 letna delavca žena Katarina Vode-
bova iz Celja in triletni kovačev sinček
Mirko Koželj iz Trnovelj pri Celju.

Napadi in nesreče. V sredo je neki
moški v prepiru zabol 28 letnega pro-
govnega delavca Franca Kramarja iz Lev-
ca pri Celju z nočem v desno ramo. V
istem prepiru je neki moški napadel 44
letnega dinarja Viktorja Čilenška iz Li-
boj pri Petrovčah in ga hudo poškodoval
po glavi. V sredo je padel 30 letni pro-
govni delavec Ivan Sinko z Vrbanje pri
St. Juriju ob juž. žel. pri delu na progi
in si močno poškodoval desno roko. Te
dni je padla 59 letna kuharica Neža Vre-
čarjeva iz Celja tako nesrečno, da si je
zlomila levo nogo. V torek je stroj zgra-
bil 16 letnega delavca Konrada Končana
iz Gaberja pri Celju za levo roko in mu
zmečkal kazalec. Poškodovanci se zdra-
vijo v celjski bolnici.

Iz Trbovelj

Obračun občine. Tukajšnja občina je
zaključila račune proračunskega leta
1937-38. Računski zaključek proračuna
izkazuje skupni dohodek v letu 1937-8 v
iznosu 4.468.311,09 din in izdatke 3 mil-
ijone 147.766,50 din, torej znaten prihodek,
ki izhaja iz večjih dohodkov na občinskih
okladah, na trošarini na alkoholne pija-
če in električni tok, občinsko gospodar-
stvo itd. in na prihrankih, kar prica, da
se je gospodarski položaj v občini v zad-
njem letu znatno, zboljšal, na drugi strani
pa tudi občinske finance utrdile, kar do-
kazujejo prihranki v proračunu. O obra-
čunu in presežkih se bo razpravljalo in
sklepalo na seji občinskega odbora, ki bo
4. avgusta ob 16. uri v tukajšnji občinski
posvetovalnici.

SK Grafika; SK Amater. V nedeljo
je igral tukajšnji Amater prijateljsko tek-
mo z ljubljansko SK Grafiko ter zmagal
z visokim rezultatom 5:1. Tekma je bila
vseskozi fair in so domačini s svojo smi-
selno igro pokazali, da so še vedno mo-
stiri rudarskih revirjev. Zlasti se je odli-
koval napad, ki je v tej tekmi pokazal
svojo staro formo, dobra pa je bila tudi
kriliska vrsta in obramba. Gostje so bili
zgodno postrvovalni in disciplinirani
igralci, vendar so pa tehnično daleč za-
ostajali za enajstoročnimi črnorčedi. Njihov-
va igra je bila preveč raztrgana in se na
igrski naših Amatercev nikakor niso mo-
gli znajti. Sodil je ss. g. Dorčec prav do-
bro. V predtekmi je juniorsko moštvo
Amaterja premagalo juniore SK Trbovelj
z rezultatom 5:3. Tudi II. jun. moštvo
Amaterja je v predtekmi zasluženjo pre-
magalo SK Svoboda iz Zagorja v razmerju
4:2.

Legitimacije za uslužbence v obrato-
valnicah z življenjskimi potrebščinami
predpisuje zakon o zatiranju nalezljivih
bolezni in zato poziva občina z razglasom
vse delodajalce, takih uslužbencev, da jim
prekrije predpisane legitimacije s pot-
drom uradnega zdravniškega, da ne bolujejo
na kake nalezljivi bolezni. To velja zlasti
za uslužbence mlekar, mesnic, javnih ku-
hinj, pekarn, gostiln, slaščičarn, brivnic,
trgovin z živilii itd. Vsi uslužbenci se mo-
rajo dati kemnu avgusta zdravniškemu pre-
gledati in oskrbeti z legitimacijami.

Neurje. Neurja, kakršno je divjalo v
trboveljski kotlini v noči od 3. na 4. tm.,
ljudje že dolgo ne pomnijo. Okrog 11. po-
noči so se pričeli valiti z zapada črni ob-
lak in med stlinim bliskom in gromom se
je vili plaha. Strela je udarila na več
mestih, med drugim tudi v gosencišči ba-
ger na nadzemnem kopu Dobrna ter pre-
žgala elektrovodni kabel. Strela je udi-
la tudi v daljnovid Fale, vsled česar so
bile Trbovelje preko 2 uri v temi, dokler
ni začela dajati toka trboveljska rudni-
ska elektrarna, ki je bila stavljena radi
tega v obrat. V gosencišči bager na Do-
brni je letos strela že drugič udarila, pred
dvema dnevi, pa v transformator na
Neži in pri pogonski postaji na Pleskem,
vendar pa nikjer ni napravila večje škode
razen kratke obratne ovire. Pač pa je bil
v Hrastniku baže daljši obratni zastoj za-

IZLET na IV. KRKŠKI FESTIVAL

DNE 7. AVGUSTA V BAŠKI
Narodni plesi, narodne noče, narodna pesni, narodna glasba (na pihala)
IZLETNISKI AVTOBUSI »JADRAN« AVTOBUSNO PODJETJE D. D.
iz Ljubljane in Sušaka in nazaj.
IZLETNISKE LADJE iz Sušaka in nazaj.
CENA IZ LJUBLJANE DO BAŠKE IN NAZAJ (s avtobusom in ladjo)
Din 125.—
Odhod iz Ljubljane (Hotel Metropol) 7. VIII. ob 5. uri zjutraj.
Vrnitev v Ljubljano (Hotel Metropol) 8. VIII. okoli 3. ure zjutraj.
Informacije in prodaja kart »Jadrana« avtobusno podjetje d. d. Ljubljana
(Mazarykova c. 20), tel. 33-84 in Putnik filijala Hotel Metropol.
Izlet se vrši samo pri zadostni udeležbi!

radi strele, ki je zaporedoma udarjala v
razne obratne naprave. K sreči človeških
žrtev ali večje materialne škode ni bilo
nikjer.

Nedeljsko gasilsko tombolo je precej
motel dež, vendar se je zbralo na gasil-
skem prostoru pred domom veliko ljudstva
ki je vztrajalo, do konca. Gasilci so seveda
imeli precej škode, ker so pripravili mno-
go pijače in jestvin za veselico po tombo-
li, ki pa ni posebno uspeša, ker so ljudje
zaradi hladnega in mokrega vremena od-
šli večinoma domov.

Konzumno poslopje na Vodah bodo
od zunaj temeljito renovirali, kar je omet
na poslopju, ki je eno najstarejših v Tr-
bovljah, že močno odpadal in je to močno
levarilo lice naselja na Vodah. Z renovi-

ranjem tega poslopja bo okolje vodopad-
skega naselja zelo oplešano, kar bo tudi pri-
spevalo k povzdigi Trbovelj.

Obratovanje v avgustu. V avgustu bo
rudnik obratoval v nezmanjšanem obse-
gu. Letošnje poletno mesece je delavstvo
ugodno preživelo, saj je rudnik obrato-
val skoro vse dni v posameznih mesecih.
Vse kaže, da bo to ugodno gospodarsko
stanje trajalo tudi še naprej.

Udeležencev na mariborski proslavi
14. avgusta se je iz Trbovelj toliko pri-
javilo, da bo samo za Trbovelje in Hrast-
nik naroden poseben vlak. Iz obeh do-
lin bo šlo na proslavo 20 letnice nastanka
Jugoslavije preko 700 prijavljenecov. Pa
pravijo, da Trbovelje ne čutijo patriotično!

Nevarnega sleparja in vlomilca so prijeli

Orožniki v Ljubnem so aretirali 20 letnega kleparskega
vajenca Maksa Koglerja

Ljubljana, 5. avgusta
Ljubljanska policija je prešla davi obve-
stilo orožniške postaje v Ljubnem, da so
tam prijeli že dolgo iskanega 20-letnega
kleparskega vajenca Maksa Koglerja, roje-
nega v Pristavi pri Črni in pristojnega v
Topolšico pri Slovenj Gradcu. Čeprav se ta-
ko mlad, je Maks že popolnoma izprijen.
Pošteno delo mu smrdi in zato se preživlja
le s sleparijami, tatvinami in vlomii. Vse
kaže, da ima na vesti tudi drzen roparski
napad na šmartinski cesti, kjer je bil 25.
julija oropan krošnjar Nikolaj Makar, ki
sta mu dva razbojnika vzela 5700 din in
krošnjarsko knjižico.

Kogler se je nekaj časa klatil po deželi
in se je 13. julija pojavil v Gornjem gradu,
kjer je vlomil pri posestniku Ivanu Ogradi
in mu odnesel moško obleko in 1000 din
gotovine. Osumljen je tudi, da je 16. julija
vlomil pri posestnici Mariji Šprunkovi v Sa-
vinji, kjer je odnesel 213 din, 2 zlata prsta-
na in denarnico. Dva dni pozneje je v Teru,
občina Ljubno, odnesel posestnici Franči-
ški Visočnikovi 860 din, a 23. julija je vlo-
mil pri Martinu Sedmaku pri Sv. Primožu
in mu odnesel 559 din in 3 zlatnike. Istega
dne se je pojavil tudi v hiši posestnika

Jožefa Kranjca pri Sv. Primožu in mu od-
nesel 2800 din ter zlat prstan. Nato je sedel
v avtobus in se odpeljal v Ljubljano, kjer
mu je pa najbrž kmalu zmanjkalo denarja
in je skupaj z nekim pajdašem napadel Ni-
kolo Makarja. Kogler je oseparil več ljudi
tudi tako, da jim je ponujal saharin in or-
iginalnih zavitek, v njih je bil pa le nava-
den riž.

Istočasno kakor Kogler je bil v Ljubljani
prijet njegov tovariš, 21-letni knjigoveški
pomočnik Anton Rodič iz Velikega Gabra,
ki se je skrivaj v mestu pod tujim imenom
Slavko Zajc. Policija je postala nanj po-
zorna, ker je zadnje čase živel precej po-
trratno. Kupil si je 1900 din vredno novo
kolo, iz previdnosti sicer na bratovo ime,
450 din vredno uro, obleko za 600 din in
precej perila, pri njem so pa našli tudi po-
nikljan samokres znamke »Union«, kalibra
6,35 mm s števil. 44.103, za katerega pravi,
da mu ga je dal Kogler. Policija domneva,
da je bil ta samokres ukraden in zato naj
se lastnik javi na policiji. Zaenkrat zasli-
šujejo na policiji Rodiča, ko pa bodo pri-
peljali Koglerja, bo z njim sooden in bodo
prišli na dan prav zanimive stvari.

Iz Ljutomera

Napredovanje. V višjo položajno sku-
pino je napredoval upravnik pošte v Lju-
tomeru g. Fran Gregorič.

Tombola. Med letošnjimi tombolami,
ki jih prireajo društva, so tudi številne
tombole naših sokolskih društev in čet.
Zadnja sokolska tombola je bila v nede-
lo v Križevcih, ki je dobro uspeša. Pri-
hodnja sokolska tombola bo 8. septem-
bra v Strigovi, znana po lepih in mnogih
dobitkih.

Slovo. Od Sokola v Gornji Radgoni
se je poslovil društveni podčastnik Jo-
žko Senica, ki bo odprl pri Sv. Lenartu v
Slov. gorah bližinski lokal. Ob slovesu
sta mu spregovorila društveni starosta br.
Karel Mavrič in načelnik br. Fran Stanov-
šek. Odhajajočemu bratu želimo na no-
vem mestu vsa sreča in zadovoljstvo.

Knjige. Knjige Slov. Matice so pri-
spele in se dobe pri poverjeniku g. Sta-
novšku v Gornji Radgoni.

Tatvine koloži. V zadnjem času se
množe tatvine koloži. Tatovi polove na-
vado vse koloži iz kurnika, da je kurnik
naslednjega dne prazen. Orožnikom se še
ni posrečilo zaslediti jih. Treba bo strogo
nadzirati perutnino pri tistih, ki jo ku-
pujejo po hišah ter jo nosijo v gajbach.

Sprememba posesti. Hlšo Gabrijela
Žilavca v Gornji Radgoni je vzel v najem
g. Feliks Cajtnkar, ki bo jeseni otvoril
tam novo trgovino z mešanim blagom in
manufakturami.

Zopet tatvine. Jožku Žitku na Moti
so tatovi s strehe smeli nekaj opeke ter
tako skozi luknjo prišli na podstrešje, kjer
so si nagrabili precej krušne in bele mo-
ke. Čez en teden je gospodar zopet napol-
nil zaboj z moko, saj je odpeljal v mlino
cel voz žita. Zopet so ga obiskali tatovi,
postavili lestvo k strehi in prišli na pod-
strešje. Napolnili so bili še devet vreč
moke, ko je gospodar zaznal, da pes
laja. Zbudil je domače, odstranili so le-
stvo, tatovi so zbežali, na podstrešju pa

je ostala samo ena ženska, ki je splezala
skozi luknjo na drugo stran strehe,
gospodar pa za njo ter jo je koval po stre-
hi. Končno so jo ujeli, jo zvezali in spravi-
li v klet. Bila je to poljska delavica Kri-
stina, ki je živela ločena od svojega mo-
ža z nekim Jožkom Stojkom iz Mote. Na-
slednjega dne so jo hoteli izročiti orožni-
kom, opazili pa so, da jim je pomotoma po-
begnila, ker si je odvezala vrvi ter sme-
la dvoje vrat. Zadevo preiskuje orožni-
stvo.

Iz Ptuja

Povečanje ptujske bolnice. Lani je bil
pri naši bolnici dozidan en del podaljška.
Še letos bodo to delo nadaljevali tako, da
bo vsa sprednja fronta zazidana. S tem v
zvezi bo napeljan tudi nov vodovod tako, da
bo za ves zavod dovolj vode na razpolago.
Zajeli bodo novo studelec na Ornikovem po-
sestvu.

Gasilske vaje okoljskih gasilskih čet.
V nedeljo so imele okoliške gasilske čete
in sicer Sv. Urban, Donava, Desinci, Paci-
nje in Polensak veliko gasilsko vajo pri
Sv. Urbanu. V obratu so bile tri motorke
in položili so nad 300 m vodnih ceví. Ga-
silci so tudi to pot pokazali svojo spretnost
in so želi splošno pohvalo občinstva. Vajam
je prisostvoval tudi župni star

Umrljivost in beda korakata vstric

**Poročila o življenju ljudstva v nekaterih krajih se od-
govor na vprašanje, zakaj naša življenjska sila usiha**

Ljubljana, 5. avgusta
V najširših krogih je vzbudil veliko po-
zornost članek v našem listu o umrljivosti
in rojstvu v dravski banovini. Številke ne-
dvomno dokazujejo, da življenjska sila
Slovencev usiha, saj je v Sloveniji mrtvo-
rojenih otrok največ, rojstev najmanj, pri-
rastek prebivalstva v primeri z drugimi ba-
novinami zelo majhen in umrljivost do-
jenčkov in splošna umrljivost zelo velika
(glej »Slovenski Narod«, dne 14. julija t. l.).

Vsa ta našeta dejstva o demografskih,
socialnih in zdravstvenih razmerah v Slo-
veniji nam dajejo pravico, da govorimo la-
hko o izumiranju Slovencev, ne samo o
usihanju njih življenjske sile. Mrtvoroje-
ni, padanje rojstev, velika umrljivost do-
jenčkov so rane na našem narodnem tele-
su, iz katerih narod krvavi in lahko tudi
izkrevi. Vse premalo pozornosti in de-
janske pomoči posvečajo odgovorni čini-
telji tem življenjskim problemom sloven-
skega naroda. Naše socialne zajednice, ki
se predstavljajo narodu kot politične
stranke, imajo na svojem partizanskem
praporu zapisane vse mogoče parole in
»delajo za narod«, kadar so pri koritih, v
vseh mogočih »smereh«. Zbeganemu ljud-
stvu kažejo nevarnosti za slovenski narod,
a ljudstvo ne ve, da gre samo za nevar-
nosti posameznikov in klik, narod pa v
resnici razpada in krvavi kar naprej.

Zakaj usiha naša življenjska sila, zakaj
izumiramo? Nismo se tako biološko dege-
nerirani, da bi propadali zaradi take de-
generacije. Ako bi bilo temu tako, bi ne
bilo več pomoči. V resnici usiha naša živ-
ljenjska sila, ker močan odstotek našega
ljudstva dobesedno strada in živi v naj-
slabših zdravstvenih razmerah. Njegova
prehrana je nezadostna in nepravilna, nje-
gova bivališča so legla socialnih bolezni,
celi sredi nimajo zdrave pitne vodovodne
vode, celi sredi pa nekaj mesecev v letu
dobesedno stradajo. Socialna bolezen ni
samo jetika, socialne bolezni so tudi tako
zvane avitaminoze in hipovitaminoze, ka-
tere poznamo kot rahitide, živčno oslabe-
lost, spazmofilije itd.

Umrljivost dojenčkov, ki ima svoj vzrok
v slabi in nepravilni prehrani, je največja
v okrajih Dolnja Lendava, Murska Sobota,
Maribor levi in desni breg, Ptuj — oko-
lica, Konjice, Ljutomer, Slovenjgradec in
Šmarje pri Jelšah. V teh okrajih je tudi
splošna umrljivost največja v Sloveniji in
znano je, da ljudstvo baš v teh okrajih
najslabše živi, strada in gara kot živina.
Največ revščine je v teh okrajih, najbolj
zanemarjeni so v higienskem pogledu.

L. 1936 je Higijenski zavod v Ljubljani
v obliki sondažnega raziskovanja naše va-
si proučil socialne, gospodarske in zdrav-
stvene razmere v Prekmurju. Glede pre-
hrane so bile ugotovitve vnebovpijoče. V
Bratovščini revnejše družine kronično gla-
dujejo. V Molincih najmanj pol vasi ni
imelo kruha. Otroci v šoli često izgubijo
zavest od lakote in učitelji jih zdravi s
skodelico toplega mleka. V vseh prekmur-
skih vaseh so ugotovili, da je hrana skrom-
na, nezadostna in slaba. V Srednji Bistrici
je bila skoraj polovica družin v aprilu brez
kruha. Kavjo sladkajo skoraj v vsem Prek-
murju samo s saharinom... Na pomlad
skoraj v vseh vaseh zmanjka kruha. V šte-
vilnih vaseh kuhajo samo enkrat na dan,
češ, da nimajo drv in ne utegnejo večkrat
kuhati. V Dolici mnoge družine naravnost
gladujejo, v Domanjšovcih nima kruha ena
četrtina družin od aprila do žetve. Higien-
ski zavod je lani zbral tudi splošne podat-
ke o prehrani prebivalstva po posameznih
okrajih. Poročali so okrajni zdravniki. Naj-
bolj žalostno sliko o nezadostni prehrani
so nudili podatki iz okrajev, v katerih je
umrljivost dojenčkov in splošna umrlji-
vost največja. V okraju Šmarje pri Jelšah
spomladaj primanjkuje hrana vsem revnej-
šim prebivalcem. Beda je največja v zim-
skih mesecih. Zaradi predlanske toče je
grozila lakota 3000 prebivalcem. Najrev-
nejše je prebivalstvo v občini Kozje, kjer
kmetje pri najboljši letini ne pridelajo do-
volj za svoje preživljanje. Prizadeti po
ujmah stradajo. Beda in glad vladata v ob-
činah Pilštani, Podčetrtek, Dobovec in
Trlično. Večina prebivalstva je tu do skraj-
nih omejenosti, izstradana. Občani iz kra-
jev Sv. Florjan in Donačke gore so mali
kmetje in bajtarji in večinoma stradajo.
Ljudstvo je ubožano, ima komaj za sol,
za obleko in hrano nima.

Poročila za okraj Konjice pravi, da je
hrana prebivalcev zlasti pozimi nezadost-
na. V občini Konjice-okolica kupuje 90%
prebivalstva življenjske potrebščine. V ob-
čini je ogromno število revnih in brezpo-
selnih. Mnogi trpijo s svojimi družinami
veliko pomanjkanje. V občini Oplotnica
vlada veliko pomanjkanje. Nad 400 družin-
skih članov je brezposelnih, po večini so
to kočarji. V občini Tepanje kočarji, vi-
ničarji in kmečki delavci nimajo hrane po-
zimi in spomladi. Tudi v občini Vitanje
trpe pomanjkanje mali posestniki, najem-
niki in delavci s številnimi družinami.

V Ljutomerskem okraju imajo slabo pre-
hrano viničarji, katerih je nad polovica v
mnogih občinah. Navezani so na deputat-
no zemljo, glavna hrana jim je krompir,
ki ne obrodi vedno. Pozimi in spomladi
poidejo zaloge in začne se pomanjkanje.
Enako se godi kočarjem. Otroci viničarjev
in kočarjev so zdravstveno zaostali. V ob-
čini Križevci so tudi vse revnejše družine

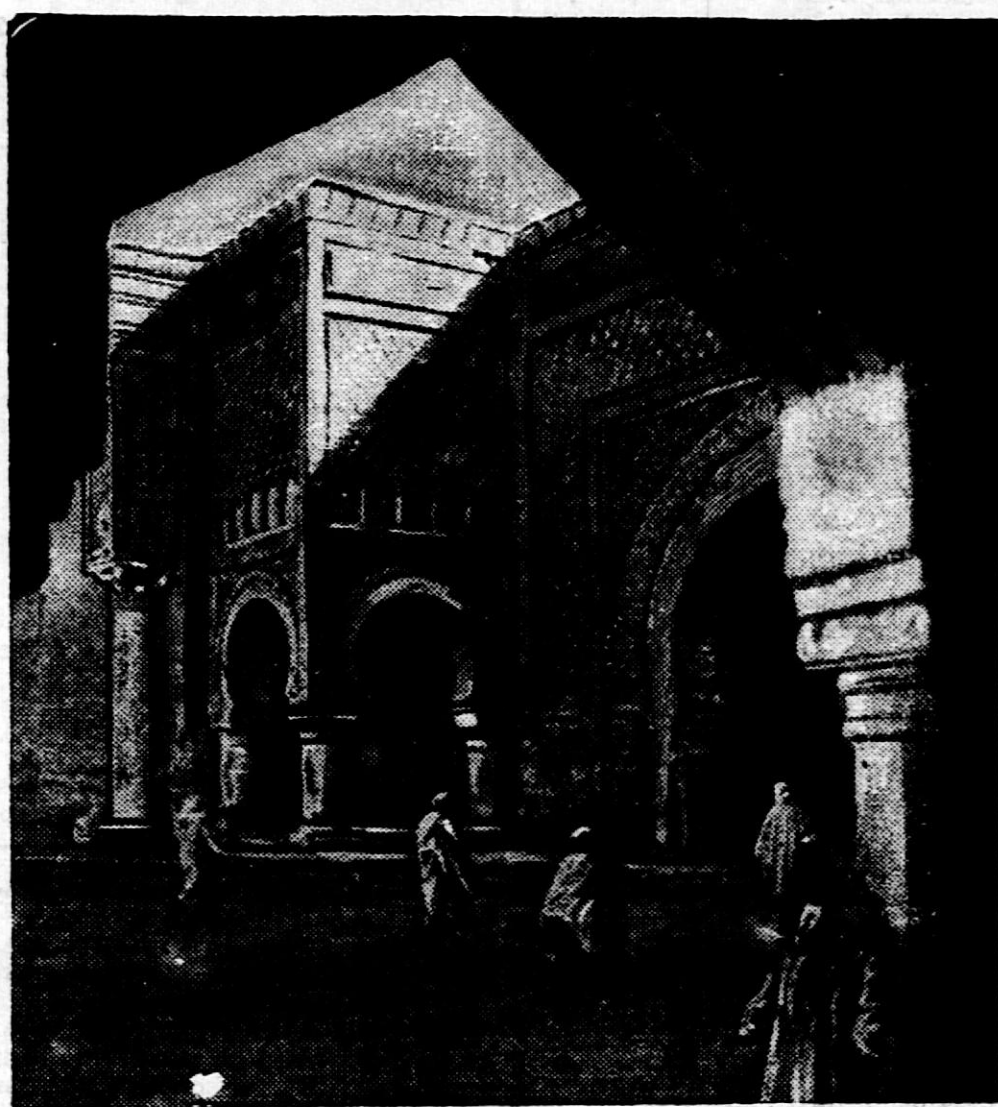
brez kruha. V občini Ljutomer in okolici
je 323 družin s 1393 člani tako ubogih, da
potrebujejo javne pomoči. Polovica teh se
ne more zaposliti pri javnih delih zaradi
onemoglosti in pomanjkanja obleke. Vini-
čarji večino mesecev v letu dobesedno
stradajo.

Ni manj strašna so poročila okrajnih
zdravnikov o prehrani in pomanjkanju pre-
bivalstva v okrajih Slovenjgradec, Maribor-
levo in desni breg, Ptuj-okolica (v Halozah
stradajo viničarji kakor tudi v Slovenskih
goricah).

Zdaj je odgovor lahek na vprašanje, za-
kaj usiha naša življenjska sila, zakaj je
pri nas največ mrtvorojenih, zakaj umre
toliko dojenčkov, zakaj je odstotek nespo-
sobnosti za vojake tako velik (30%), zakaj
so naši delavci onemogli, izčrpani itd.

Dajte ljudstvu kruha, kruha in zopet
kruha! Izstradana in zgarana mati rodi
mrtvorojenke, dojenčku ne more dati
mleka iz svojih usulih prsi, ne more mu
dati tudi kravjega mleka, ker ga ni ali ga
ne more kupiti. Slaba in nezadostna pre-
hrana ne bo naredila močnih fantov in
mož, ki bi bili sposobni za težka dela, de-
lovna sila praznega želodca je majhna, iz-
stradano in podhranjeno telo omaga kma-
lu, zgarani, bolni in od revščine, bede in
pomanjkanja izmognjeni možje in žene umi-
rajo zgodaj.

24 ur maroški sultan 600 let star privilegij študentov v bivši prestolnici Maroka Fezu

Vhod v visoko arabsko šolo v Fezu

Vaako leto imajo v Fezu, bivši prestolnici
Maroka, veliko študentsko svenčanost. Ta
dan je na visoki šoli Medersa pouka prost.
Medersa je visoka arabska šola, ki bi jo
lahko primerjali z našo teološko-filozofsko
fakulteto. Iz nje prihajata samo dve vrsti
absolventov, eni postanejo učitelji na višjih
šolah, drugi pa tako zvanj talavi, kar odgo-
varja našim javnim notarjem. Na dan sven-
čanosti se zbere vsi študentje, tako da ni
treba niti zanimati se, če kdo manjka. Štu-
dentje izvolijo med seboj sultana, ki vlada
24 ur vsemu Maroku ter uživa ta čas vse
pravice domačega vladarja, obenem mora
pa seveda izpolnjevati vse njegove dolžno-
sti. Ima celo pravico pomilostiti enega na
smrt obsojenega zločinca. Zločinca izpuste
in potem ga ne zasledujejo več.

Oblast študentskega sultana sega tja
do španskega pasu Maroka in obe vladi,
francoska in španska, jo priznavata, kar
je izrecno določeno v pogodbi o Maroku,
sklenjeni v Algecirasu. Čim je študentski
sultan izvoljen, sporoče to prebivalstvu s
strelom iz starinskega topa na utrdah
mesta Feza. Istočasno prinese študentje
svojega sultana na ramah na ulico, kjer
ga čaka krasno osedlani mežgal, potem
kmečnega konja iz paševih staj. Sultan
sede nanj in sledi mu častno spremstvo
študentov tudi na lepo okrašenih mežgalih.
Seveda si preskrbe študentje za ta dan
najlepše mežgal, kar jim pa ne dela velikih
težav, ker so to večinoma sinovi bogatih
trgovcev.

Med sfinim trušcem in hrúšcem, med pi-
skanjem raznih piščalk, bobnanjem, kriča-
njem in tuljenjem jaha novi sultan po uli-
kah Feza, potem se pa vrne na univerzo,
kamor so ta čas upravniki uradniki v sprem-
stvu paše in raznih drugih domačih dosto-
janstvenikov prinesli akte, ki naj jih sultan
podpiše. Med njimi so tudi akte zločinca, ki
ga študentski sultan pomilosti, da mu ni
treba umreti na morišču. Študentski sul-
tan podpiše vse akte sicer pod nadzorstvom
uradnikov in dostojanstvenikov, vendar pa
povsem neodvisno od njih. Pravico ima za-
tevat vsa potrebna pojasnila, ni pa dolžan
upoštevati priporočil in nasvetov visokih
uradnikov. Podpisane akte pošljejo v Ra-
bat, kjer jih prouči in potem postopajo po
njih. Samo ime pomilostjenega zločinca spo-
roče javnosti, njega samega pa takoj izpu-
ste. Maroškim študentom na čast je treba
naglasiti, da nikoli ne pomilostijo surovega
in krvočelnega morilca, temveč vedno ne-
srečnega človeka, kakršnega bi pri nas so-
dišče oprostil ali pa vsaj zelo milo sodilo.

Ta svenčanost in oblast študentskega
sultana sega v 14. stoletje naše ere. Takrat
so se bili v Fezu uprli židje pod vodstvom
krutega židovskega trgovca Barucha, ki
je hotel pomoriti vse arabske prebivalstvo
Feza, zediniti žide, strmoglaviti sultana in
proglasiti Maroko za židovsko cesarstvo.
Židovski upor je izbruhnil ponoči in prvi
del krvavega načrta se je bil Baruchu sko-
raj posrečil. Pomoril je dve tretjini arab-
skega prebivalstva, drugi so pa pobegnili

pred njim v Mederso, kjer so bili baš zbrani
v molitvi vsi študentje. Študenti z rešenimi
prebivalci so se v Mederso zabarikadirali
in Baruch jih je s svojo židovsko vojsko
oblegel. Obleganci so se držali 14 dni brez
hrane ob sami vodi. Sultan se je mudil ta
čas v Meknesu in tam ga je našla vest o
židovskem uporu. Pri sebi je imel nekaj
vojske in takoj se je pognal z njo proti
Fezu, da bi napravil red. Hitro je poslal sle
k vsem pašem, da bi mu prihiteli na pomoč.
Večino teh so pa židovski uporniki med potjo
ujeli in pomorili. Baruch je imel svoje
upornike dobro organizirane.

Komaj je prispel sultan pred Fez, ga je
Baruch napadel in ujel v klešče, iz katerih
ni bilo rešitve. Obkoljeni sultan je bil trdno
prepuščen, da je izgubljen, toda kot pravi
musliman je pričakoval Baruchov napad z
obeh strani, ki naj bi se pričel po orientalski
običaji pred jutranjo zarjo. Napad se je
res pričel. V Medersi zaprti študentje
so pa zvedeli, da je prispel sultan in da
se bo vnela zgodaj zjutraj odločilna bitka.
Komaj je Baruch pričel napad, so prihru-
meli iz Mederse in v kratkem premagali
peščico židovskih upornikov ter prišli Ba-
ruchu za hrbet. Vnela se je krvava bitka,
ki se je končala opokne s popolnim pora-
zom židovske vojske. Noben židovski vojak
ni ostal živ.

Študentje so 14 dni gladovali in vendar
so pokazali več hrabrosti, nego sultanova
vojska. Iz hvaležnosti je sultan takoj po
bitki napisal listino, po kateri imajo štu-
dentje za večino časa pravico izvoliti iz svoj-
jih vrst ob vsaki obetnici bitke svojega
sultana. Maroški sultani so se čutili tako
zadolžene študentom iz Feza za rešitev ma-
roškega cesarstva, da so med pogajanj
glede francoskega protektorata vztrajali na
tem študentskem privilegiju. Francoska
vlada je pristala na to in ko je bila pozneje
sklenjena pogodba veseli v Algecirasu o
Maroku, je francoska vlada sama zagova-
jala ta privilegij maroških študentov.

Nemčija meji na 14 držav

Niso se še pokazale vse posledice priklju-
čitve Avstrije k Nemčiji. Ena najzanimi-
vejših je, da ima zdaj Nemčija med vsemi
državami na svetu največ sosedov. Po pri-
ključitvi Avstrije meji namreč na 14 držav
in sicer na Francijo, Švico, Lichtenstein,
Italijo, Jugoslavijo, Madžarsko, Češkoslo-
vaško, Poljsko, Litvo, Gdansk, Dansko, Ho-
landsko, Belgijo in Luksemburško. Samo z
dvema izmed teh držav ima ožje prijetelj-
ske stike in v desetih izmed njih ima neme-
ške manjšine, ki jih zahteva več ali manj
zase. Po površini je Nemčija zdaj za Sov-
jetsko Rusijo med evropskimi državami na
drugem mestu. Meri namreč 553.000 km²
in je prekošča Francijo, Španijo in Šved-
sko.

Tudi po izgubi precejšnjega ozemlja na
vzhodu in Alzaško-Lotarinske ima zdaj po
priključitvi Avstrije 13.000 km² površine
več, kakor pred vojno leta 1914. Prebivalcev
steje okrog 65.000.000, poleg tega pa zaht-
eva zase še okrog 5.000.000 Nemcev v so-
sednjih državah. Najgostejše naseljeno nem-
sko mesto je zdaj Hamburg, ki je prekosil
Dunaj in Berlin. Glavna nemška reka je
zdaj Dunav, najvišja gora pa 3789 m visoki
Grossglockner.

O lasuljah

Neki newyorški borzijanec je tožil lasu-
ljarja za 4.000 dolarjev odškodnine, ker mu
je ostriegal lase, ne da bi bil opazil, da nosi
lasuljo. Borzijanec se tri tedne ni pokazal
ljudem, ker ni imel lasulje. V zadnjem tre-
nutku je pa tožbo umaknil, ker se je moral
pokazati novinarjem in sodišču s svojo plešo
in ker je lasuljar, ponosen na to, da je
potegnil za nos tudi lasničarja, odklonil
denar za novo lasuljo.

Lasuljarska umetnost je tako visoko raz-
vita, da ne preslepi samo lasničarja, tem-
več tudi mnoge zakonske žene, ki nikoli ne
vedo, da nosijo njihovi možje lasulje. Kdaj
in kako je lasulja nastala, ne ve nihče to-
čno povedati. Že na egiptiskih mumijah vi-
dimo lasulje. Utemeljen je sum, da je nosila
lasuljo tudi Kleopatra, ker je bila ta moda
v njenih časih v Egiptu močno razširjena.
Tudi v starem Rimu so imeli možje raje
svetlo lasje in Rimljani so celo pošiljali svoje
»kitarje« na bavarski sever nekako tako,
kakor pošilja svet sedanje civilizacije na
skrajni sever lovce po kožuhojnov. Svetle
lase so prevažali v Rim v velikih zavitkih.
Največ lasulj je imela žena Marca Aurelia
Faustina. Imela jih je baje 500 v vseh mo-
gatih barvah in barvnih odtenkih.

Moderna Faustina je bila slavna ameri-
ška igralka Carterjeva, ki so njeni dolgi
valoviti rdeči lasje vzbujali splošno obču-
dovanje. Njeni občevalci bi bili bridko
razočarani, če bi bili vedeli, da so pripa-
dali ti krasni lasje nekoč češkemu kmeč-
kemu dekletu. Carterjeva je imela 10 takih
lasulj in za vsako je plačala 3.000 dolarjev,
za vzdrževanje in popravila je pa izdala
še 20.000 dolarjev.

Nov rekord Hvegerjeve

Najboljše plavalke na svetu imajo ne-
dvomno Holandci in Danci. Če pogledamo
listo svetovnih rekordov, vidimo, da so
Danke in Holandke v večini, le tu pa tam
najdemo še ime kake Američanke. Pred
leti je vzbudila med sportniki največjo
senzacijo mlada Holandka Willy den Ou-
den, ki je zlasti na kratkih progah dosegla
več svetovnih rekordov in večkrat po vr-
sti izboljšala rekord na 100 m, dokler ni
dosegla 1:04, torej čas, ki ga dosežejo le
dobri ali celo najboljši plavalci, saj smo
videli, da so na letošnjem državnem prven-
stvu v Ljubljani naši najboljši na 100 m
plavalci nad 1:05.

Slavo den Oudenove je pa zasenčila mla-
da Danica Ranghilda Hvegerjeva, ki ima
zdaj za seboj že celo vrsto svetovnih re-
kordov. Tudi ta plavalca je izreden talent.
Tako se je lani postavila v plavanju na 200
m, ko je preplavala progo v 2:41,3, a zdaj
poročajo iz Kodanja o njenem novem pre-
senetljivem uspehu na 400 m. Šele nedavno
je Hvegerjeva preplavala to progo v 5:08,2
in s tem dosegla nov svetovni rekord, a
v nedeljo zvečer je pri plavalnem tekmo-
vanju ta svoj rekord zboljšala na 5:06,1, to-
rej na čas, ki jo uvršča ne le med najboljše
plavalke, temveč tudi med najboljše pla-
valce na svetu. Na državnem prvenstvu v
Ljubljani je plavala edina naša tekmovalka
Biro-Milinov 7:37,7, torej za več nego dve
minuti slabše, a najboljši naš moški je bil
Defilipis s 5:22,2, torej tudi za več nego
20 sekund slabši od Hvegerjeve. Tudi na
Bledu v državnem dvoboju med Italijo in
Jugoslavijo je Žižek, ki je bil prvi, dose-
gel le 5:07,6. Iz tega se vidi, da je Hveger-
jeva res izreden talent v plavanju.

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radij-
skih postaj in obilo zanimivega štiva dobite
v tedniku za radio, gledališče in film »NAS
VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Petek, 5. avgusta

13: Napovedi. — 13:20: Opol-
danski koncert Radijskega orkestra. — 19:
Napovedi, poročila. — 19:30: Nacionalna
ura. — 19:50: Zanimivosti: 10 minut za
planince (dr. A. Mrak). — 20: Chabrier:
España, rapsodija (plošče). — 20:10: Zna-
ska ura: Konserviranje sadja, zelenjave itd.
(ga. Simončič). — 20:30: Prenos simfonije-
ga koncerta iz Rožanske Slatine. — 22:
Napovedi poročila. — 22:15: Angleške plošče.
Koniec ob 23. uri.

Sobota, 6. avgusta

12: Vožnja neznanokam (plošče). — 12:45:
Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Vožnja
neznanokam (plošče). — 18: Vesel delopust
(Radijski orkester). — 18:40: Pogovori s
poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30:
Nacionalna ura. — 19:50: Pregled sporeda.
20: O zunanjih politikah (g. dr. A. Kuhar). —
20:30: VIII. večer muzikomeditantov. — 22:
Napovedi, poročila. — 22:15: Za dober ko-
nec (Radijski orkester). — 23: Poročila o
pripravah za XX. kongres kat. esperanti-
stov (Peter Golobič). — Koniec ob 23.15.

PREPOZNO

— Gospod, vi ste bili v kuhinji, ko se
je vaša žena razburila in skočila skozi
okno. Vi pa niste niti s prstom ganili, da
bi jo zadržali.

— Saj sem storil vse, kar je bilo v mojih
močeh. Htel sem takoj na cesto, da bi
jo prestregel, pa je padla na tlak že pred
menoj.

— To, fant moj, je zopet drugo vprašanje, — je
dejala gospa Desvarennesova s povišanim glasom.
— Vidiš, v tem se ne strinjava. Po mojem mne-
niju si ti odgovoren za to, kar se bo zgodilo in to
ti zelo zamerim. Oh, vem, kaj hočeš reči. Ti si
hotel prinesiti Mihelini za doto krono zmage. To
so same neumnosti. Če dovrši človek z odliko teh-
niko in če se mu obeta taka bodočnost, kakor tebi,
mu ni treba begati po puščavi, da bi s tem očaral
mlado dekle. Najprej bi se bil moral oženiti; slava
pride potem prav tako, kakor otroci. Tebi se je pa
zdelo najbolj potrebno gnati se tako za slavo. Kaj
pa smo mi tako velikega? Bivši peki. Milijonarji,
to je res, toda to ničesar ne spremeni na dejstvu,
da je ubogi Desvarennes raznašal kruh in da sem
jaz vračala drobšč strankam, ko so hodile kupovat
žemljice in rogličke. Ti si pa hotel igrati blodnega
viteza, a ta čas je prišla lutka... ali ti je Mihelina
povedala, kako se ta gospod piše?

— Srečal sem ga takoj po svojem prihodu. Bil
je pri nji na vrtu. Predstavljena sva bila drug
drugemu.

— Oh, to je zelo dober tovarš, — je dejala gospa
Desvarennesova odločno. — To je vesel dečko, ki
se ne razjezi tako lahko in v največjem ognju si
ne pomečka gube svojega naprsnika. Ali veš, da
je to princ? To je zelo lastkavo za dom Desvaren-
nesovih. Zdaj bomo lahko vključili njegov grb v
značko naše tovarne. Človek, ki se toliko peha za
doto. Misliš si je: Pekarica ima denar, njena hči
je čedna. — In dobro kupitjo sklence.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN ROMAN

Spotoma si je pripravljala razloge, vsa plameča
od nestrpnosti; s svojim hrepenenjem je prehi-
tela konja, ki sta kar letela ob ograji Tuilerij proti
hotelu du Louvre. Zatojpljena v svoje misli ni vi-
dela Petra.

Mislila si je:

Ta rusolasi Poljak ne ve, s kom ima opraviti. Bo
že spoznal, kakšna sem. Meni ne pride do živga.
Tak fantiček bi moral stopiti na pručico, če bi
hotel doseči mene. Če se bo Peter le malo strinjal
z mojimi pogledi, mu že podkuriva, temu po mili-
jonih hrepenenjem gugalinu.

Kotija se je ustavila.

— Gospod Peter Delarue? je dejala.
— Milostiva gospa, odpeljal se je pred pičle četrt
ure.

— Kam pa?

— Ni povedal, kam je namenjen.

— Ali ostane dolgo z doma?

— Ne vem.

— Hvala.

Gospo Desvarennesovo je ta nepričakovana ovira
presenetila in jela je razmišljati. Kam neki se je
mogel Peter odpeljati? Očitno samo k nji. Ne-
mudoma se je vrnila v kočijo in naročila kočij-
jažu, naj jo odpelje nazaj v ulico Saint-Dominique.

18

Če je takoj po svojem odhodu odhitel k meni, je
gotovo pripravljen storiti vse, da si pribori Mi-
helino, je pomislila. V tem primeru bi bilo vse
dobro.

Kotijaž je na vso moč poganjal konja.

Razmišljala je: Peter se pelje z izvoščkom. Če
se pelje količnik hitro, je največ pol ure pred
menoj. Pojde skozi pisarno, sestane se z Marecha-
lom in naj se še tako žuri, vendar bo vsaj četrt
ure pokramljal. Preostane mi četrt ure. Ni vrag,
da bi imel v petnajstih minutah dovolj časa po-
kvariti svoj položaj v vsej zadevi s tem, da bi
napravil kakšno neumnost. To je moja napaka.
Morala bi mu bila pisati v Marseille, da bi mu
naslikala načrt, ki naj bi se ga ob svojem prihodu
držal. Da bi le ob svojem vstopu v hišo ne srečal
Mihelino. Pri tej misli je pritisnila gospe Desva-
rennesovi kri v glavo. Sklonila se je skozi okence
in čeprav je kotijaž na vso moč poganjal, mu je
vendar še zaklicala: hitreje, požen, kar se da!

Tedaj je kotijaž pognal konja v divji galop in
kotija se je čez nekaj minut ustavila v ulici Saint-
Dominique.

Gospa Desvarennesova je planila v hišo liki vi-
hra, vprašala je hišnika in zvedela, da je Peter
Delarue že prispel. Hitela je torej k Marechalu, ki
ga je tako čudno vprašala: Ali ste videli Petra?

Da se je ustrašil, misleč, da se je zgodila nesreča.
Videč prestrašenost svojega tajnika je spoznala,
da se je ena izmed njegovih mračnih slutenj ures-
ničila. Odhitela je v salon in spotoma je na ves
glas klicala Petra. Na vrt vodeča vrata so se od-
prla in obstala je pred mladim možem. En sam
pogled na poteze njegovega posinovljenca je ute-
meljil njeno resno bojazn. Isti nemir ju je vlekel
skupaj in ko je gospa Desvarennesova razprostrla
roke, je Peter omahnil na njeno srce.

Ko se je prvo razburjenje nekoliko poglelo, je
gospa Desvarennesova trezno presodila položaj.
Hotela je v prvi vrsti zvedeti, kaj se je zgodilo v
njeni odsotnosti in zato se je obrnila na Petra.

— Kdo te je sprejel, ko si prišel sem?

— Mihelina.

— Tega sem se bala. Kaj ti je rekla?

— Vse.

S temi besedami, izmenjanimi med seboj, sta si
ta dva močna duhova pojasnila vso resničnost.
Gospa Desvarennesova je nekaj časa molčala, po-
tem je pa dejala z nenadno nežnostjo, kakor da se
hoče opravičiti za izdajstvo svoje hčere:

— Pridi, da te še enkrat objamem, ubogi moj
fant. Trpiš strašno, kaj ne? In kaj šele jaz! Vsa
sem iz sebe. Skozi vseh deset let sem se z rado-
stjo oklepala misli, da bo Mihelina tvoja žena. Ti
si mož največjih zaslug, lastne rodbine pa nimaa.

Ti bi mi ne bil vzel hčere, vprav nasprotno, upam,
da me imaš mogoče rad. Ti bi bil rad ostal pri meni.
S to poroko bi bila uresničila sanje svojega življe-
nja. Ne bila bi dobila zeta, temveč novega otroka.

— Verjemite mi, — je dejal Peter, — da ni
moja krivda, da se ti načrti niso uresničili.